

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Hərəkət

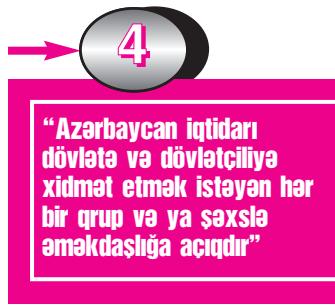
SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 164 (5884) 10 sentyabr 2019-cu il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

"Şərq Tərəfdasılığı"nın 10 illik yolu: Cənubi Qafqaz ölkələrinin fərqli mövqeləri

“Şərəq Tərəfdaşlığı”nın 10 illik yolu: Cənubi Qafqaz ölkələrinin fərqli mövqeləri

Avropa İttifaqının (Aİ) Şərəq qonşuları ilə münasibətlərinin inkişafına yönəldilmiş “Şərəq Tərəfdaşlığı” programının 10 illiyi 2019-cu ildə silsilə tədbirlərlə qeyd edildi. Brüsseldə bu mövzuda Aİ-nin sammiti keçirildi, Batumidə isə yüksək səviyyəli beynəlxalq konfrans təşkil olundu. Hər iki tədbirin nəticələrini ekspertlər analiz edir, proqnozlar verirlər. Həmin bağlılıqda Cənubi Qafqaz ölkələrinin “Şərəq Tərəfdaşlığı” programında iştirakının özəllikləri və gəlinən nəticələrin təhlili maraq doğurur. Bir sırada ekspertlər hesab edir ki, bu program çərçivəsində ən çox uğur qazanan ölkə Gürcüstan olub. Əslində, Brüssel də bu qənaətdədir. Ermənistanla bağlı konkret bir fikir ifadə etmək çətindir. Bu ölkə rəhbərliyinin yürütdüyü qeyri-konstruktiv siyaset nəticəsində onun “Şərəq Tərəfdaşlığı” programında yeri və rolü da aydın deyil. Azərbaycanla bağlı isə tamamilə fərqli situasiya yaranıb. Rəsmi Bakının müstəqil siyaseti “Şərəq Tərəfdaşlığı” programı daxilində onun məxsusi və ardıcıl mövqeyinin olduğunu təsdiqləyir.

Başlangıç: Aİ-nin qonşuları ilə bağlı siyasetinin bəzi aspektləri

“Şərəq Tərəfdaşlığı” programının 10 illiyinin başa çatması adı hadisə kimi qəbul edilmiş. Aİ bu proqrama strateji məzmun verir. Avropanın qonşuları ilə əməkdaşlığından istifadə etməsi, özlüyündə “Şərəq Tərəfdaşlığı”nın Aİ-nin geosiyasi mövqeyinin möhkəmlənməsi, Avropanın sərhədləri yaxınlığında sabitliyin və təhlükəsizliyin təminini ilə six bağlı olduğunu ifade etməkdədir.

Bu müdəddələr işiğində “Şərəq Tərəfdaşlığı”nın 10 il müddətində mövcud olmasının Cənubi Qafqaz ölkələri ilə bağlı hansı nəticələri verməsi aktual görünür. Ekspertlər bu barədə artıq müyyən təhlillər aparıblar. Məsələn, rusiyalı ekspert Sergey Markedonov problemin analizinə həsr olunan məqale dərc edib (bax: Sergey Markedonov. 10 let Vostochnoqo partnerstva ES: uroki dlə Azerbaycana, Armenii i Qruzii / “Evrazie. Gkspert”, 17 iyul 2019). Lakin problemdən daha geniş geosiyasi kontekstdə yanaşıqdır, fərqli məqamları görmək mümkün olur.

2009-cu ildə “Şərəq Tərəfdaşlığı” programı irəli sürürlərən Aİ-nin sərhədləri yaxınlığında olan dövlətlərdə sabitliyin yaradılması, islahatlar və modernləşmənin aparılması, təhlükəsizliyin təminini, azad ticarət zonalarının yaradılması, viza rejiminin sadələşdirilməsi (və sonra ləğvi) kimi məqsədlər qarşıya qoyuldu. Özü də bu məqsədlər Azərbaycan, Gürcüstan, Ukrayna, Belarus, Moldova və Ermənistən üçün nezərdə tutulmuşdu. Ayndır ki, həmin ölkələr uzun müddət Rusiyanın nüfuz dairəsində olublar. Deməli, “Şərəq Tərəfdaşlığı” müyyəyen mənənədə Rusiya-Aİ münasibətlərinin kontekstində daxil idi.

Təsadüfi deyil ki, Kreml bu vəziyyətə

ciddi reaksiya verdi. “Şərəq Tərəfdaşlığı”na həsr edilmiş 2009-cu il Praqa və 2010-cu il Varşava sammitlərində programın reallaşması istiqamətində yeni addımlar daha çox müzakire edilirdi və “Şərəq Tərəfdaşlığı”nın məzmununda elə bir dəyişiklik nəzərdə tutulmurdu, 2013-cü il Vilnüs sammiti çox şeyi dəyişdi. Vilnüs də Ucrayna və Ermənistən assosiativ üzvlük haqqında müqaviləni imzalamadılar. Hətta Ermənistən Rusiyanın dominantlığı altında olan Avrasiya İqtisadi İttifaqı (Aİ) və Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı ilə (KTMT) yaxınlaşma və six tərəfdaşlıq xəttinin davam etdirilməsini zəruri sayırdı. Azərbaycan isə tam müstəqil mövqə tutaraq, ümumiyyətlə, assosiativ üzvlüyə mənfi münasibətini ifadə etdi.

Beləliklə, 2013-cü ildə “Şərəq Tərəfdaşlığı” programı ciddi siyasi zərəbə aldı. Məlum oldu ki, proqrama daxil olan dövlətləri eyni qəlibə salmaq praktiki olaraq səmərəli deyil. Onda Aİ həmin proqramda tərəfdaş olan ölkələrə qarşı fərdi yanaşmaya üstünlük verməyə başladı. Bu, ümumiyyətlə, Avropanın qonşuları siyasetində yeniləşmə fonunda baş verirdi. Demək olar ki, həmin andan eyni proqramda olan üzv dövlətlərin geosiyası yolları ayrılmış oldu. O cümlədən Ermənistən Azərbaycanın “Şərəq Tərəfdaşlığı”nın mövcud şərtləri daxilində bir qurumda olmasına mümkünsüzlüyü konkretləşdi. Belarusda fərqli mövqeyə keçdi. Ukraynanın isə öncədən mövqeyindəki fərqli məlum iddi.

Bu halda “Şərəq Tərəfdaşlığı” programının vahidliyindən və məqsəd baxımından bütövlüyündən danişmaq olardı. Çətin ki, bu sualın cavabı müsbət olardı. 2015-ci il Riqa sammiti də bu tezisin doğruluğunu təsdiq etdi. Azərbaycan bəyan etdi ki, özünün müstəqil əməkdaşlıq paketini hazırlanır. Həmin sənədlər paketində Aİ ilə strateji əməkdaşlıq daha geniş kontekstdə, lakin assosiativ üzvlükdən kenarda nəzərdə tutulur. Özü də burada əsas olaraq idarəetmenin tekniləşdirilməsi, enerji təhlükəsizliyi, viza rejiminin yumşaldılması, iqtisadi-ticari əlaqələrin inkişaf etdirilməsi kimi məsələlər əsas-

yer tutmalıdır. Azərbaycan sənəddə müstəqil dövlətlərin ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin təmin edilmesi kimi şərtləri də irəli sürdü. Münaqişələrin həllində ərazi bütövlüy şərtinin mütləq şəkildə qoyulması təsbit edildi.

Neticədə, Aİ Azərbaycanın ədaletli və haqlı mövqeyini dəstəklədi. Təşkilatın qəbul etdiyi sənədlərdə münaqişələrin beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində ərazi bütövlüyünə hörmət əsasında həll edilməsi öz ifadəsinə tapdı. Hətta 2017-ci il Brüssel sammitində Ermənistən ciddi etirazlarına baxmayaraq, bu punkt yekun bəyannaməyə salındı. O cümlədən Krimin annexiyası ilə bağlı punkt saxlanıldı.

Assosiativ üzvlük: pərdəarxasında nə baş verir?

Bunlar onu göstərir ki, Vilnüs sammitindən sonra həm Aİ-nin xarici siyaset və təhlükəsizlik siyasetində, həm də “Şərəq Tərəfdaşlığı” programının məzmun və məqsədinə ciddi dəyişikliklər oldu. Məsələn, Aİ-nin yaradılması sazişinin 49-cu maddəsi - müəyyən şərtləri yerinə yetirən istenilən Avropanın Aİ-yə üzv ola bilmesi məsəlesi Vilnüs sammitində gündəldikdən çıxarıldı. Əvəzində, assosiativ üzvlük məsəlesi qabarıldı. Bu, Rusiyanın təsiri ilə Aİ-nin qonşuları ilə münasibətlərinə yeni şərtlər daxilində baxmaq qərarına gəldiyini ifadə etdi. Assosiativ üzvlük haqqında sənədə ancaq Gürcüstan və Moldova imza atdırılar. Programın digər iştirakçıları fərqli mövqə tuturlar. Bu isə o deməkdir ki, 2013-cü ildən başlayaraq “Şərəq Tərəfdaşlığı” programı daxilən parçalandı, üzvlərin məqsədləri baxımından bircinsliyini itirdi. Təsadüfi deyil ki, artıq Riqa sammitində (2015-ci il) “Şərəq Tərəfdaşlığı”nın yeni dörd baza istiqaməti müyyənəşdirildi. Onlar konkret olaraq iqtisadiyyatın, idarəetmənin, əlaqələrin gücləndirilməsini və cəmiyyətələrin möhkəmləndirilməsini

əhatə edir. Beşinci “Şərəq Tərəfdaşlığı” sammitində (Brüssel, 2017-ci il) isə bu dörd baza istiqaməti üzrə 2020-ci ilədək iycləri əsas hədəf müyyən edildi.

Yeni hədəflər sosial, kommunikativ, iqtisadi, idarəetmə, infrastruktur, informasiya kimi sferalara aiddir. Burada Aİ-yə üzvlüyün arxa plana atılması yoxdur. Sadəcə, Aİ həmin məqsədə ətəkənəqədən etibarən programın dövlətlərlə işləmə aletlərində yenilik etdi. Bu zaman Brüssel Moskva faktorunu dəha dərindən, ciddi və əhatəli nəzərə almağa başladı. Aİ-nin Xarici İşlər üzərə Komitəsinin 2018-ci il “Təhlükəsizlik siyaseti və ümumi xarici siyasetin reallaşması” haqqında illik hesabat” adlı sənədində ifadə edilən tezisler “Şərəq Tərəfdaşlığı”nın yeni məqamları aspektində maraq doğurur. Hesabat-mərude-də qlobal geosiyasi menzərə qeyri-müeyyən, risklərlə zəngin, ziddiyətli, gözənliliklərə dərindən dərindən dərindən hadisələrlə dolu mühit kimi analiz edilib. Bu əsasda həm Aİ-nin xarici siyasi kursu, həm də “Şərəq Tərəfdaşlığı” programı çərçivəsində əməkdaşlığın öz ifadəsinə tapdı. Orada göstərilir ki, tərəfdaş ölkələrin təhlükəsizliyinin, suverenliyinin, ərazi bütövlüyünün təminini Aİ üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. Eyni zamanda, 2020-ci ilə qədər müyyənəşdirilmiş başlıca məqsədlərin reallaşması zərurəti vurgulanır. Deməli, Aİ “Şərəq Tərəfdaşlığı”na indiki mərhələdə daha geniş kontekstdə və əhatəli baxır (bax: Annual report on the implementation of the Common Foreign and Security Policy (2018/2007(INI)) // http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0392_EN.pdf, 26 noyabr 2018).

Beləliklə, “Şərəq Tərəfdaşlığı” programı 10 illik yubileyinə başlangıç məzmununda ciddi transformasiyalar şəraitində gəlmüşdi. Sürətlə dəyişən geosiyasi şərtlərin təsiri altında bu program Aİ-nin daxili struktur-funksiyonal transformasiyaları fonunda yeni məzmun və məqsəd cələbi almağa başlayıb. Həmin çərçivədə də tərəfdaş ölkələrin her biri üçün fərdi yanaşma formalasdırılıb.

“Şərq Tərəfdaşlığı”nın 10 illik yolu: Cənubi Qafqaz ölkələrinin fərqli mövqeləri

Əvvəli səh. 2

O cümlədən Cənubi Qafqaz ölkələrinin “Şərq Tərəfdaşlığı”nda iştirak səviyyələri fərqlidir. Bu məqam 2019-cu il 11-12 iyulda Batumide “Şərq Tərəfdaşlığı” programının 10 illik yubileyinə həsr olunan beynəlxalq konfransda qabarıq suretdə öz ifadəsini tapdı.

Konfrans ümumi səviyyədə “Şərq Tərəfdaşlığı” programının uğurlu olduğunu vurğulanıb. Həmin kontekstdə Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Donald Tusk deyib: “Tərəfdaş ölkələrlə siyasi və iqtisadi integrasiyanın davam etdirilməsi və daha da gücləndirilməsi üçün yeni imkanlar nəzərdən keçiriləcək. Əməkdaşlığın daha da güclü olması üçün dövlətlərle yanaşı, vətəndaş cəmiyyəti və biznes iqtimaiyyətinin də dəstəyi tələb olunur. “Şərq Tərəfdaşlığı” programının uğurlu olduğunu gündəlik hayat təsdiq edir” (bax: Donald Tusk: Avropa İttifaqı “Şərq Tərəfdaşlığı” programına üzv ölkələrlə əməkdaşlığı daha da gücləndirəcək / AZERTAC, 11 iyul 2019).

Üç ölkənin mövqeyi: Azərbaycanın təklif etdiyi nümunəvi model

Bu fikirlərdən aydın olur ki, Brüssel “Şərq Tərəfdaşlığı”na daxil olan ölkələrlə iqtisadi ilə yanaşı, siyasi integrasiyanı da gücləndirmək fikrindədir. Bu o deməkdir ki, Aİ strateji aspektdə genişlənmə xəttini saxlamaqda qərarlıdır. Bunun üçün təşkilat ancaq dövlətlərle deyil, vətəndaş cəmiyyəti və işgüzar dairələrlə də aktiv işləmək kursuna üstünlük verir. Bütün bunlar konkret olaraq 2020-ci ilə qədər prioritət hesab edilən iyirmi istiqamət üzrə reallaşdırılmalıdır.

Bu fikirlərin işığında Azərbaycanı Batumi konfransında təmsil edən xarici işlər nazirinin müavini Mahmud Məmmədquliyevin çıxışı zamanı irəli sürdüyü “Aİ-nin “Şərq Tərəfdaşlığı”” programının geleceyi və uğuru regionda sabitlik və təhlükəsizliyin saxlanmasından asılılı” tezisi xüsusilə aktualdır. Belə ki, Cənubi Qafqaz ölkələrinin “Şərq Tərəfdaşlığı” programında fərqli mövqeyinde regionda mövcud olan münaqışlər ciddi rol oynayıb. Brüssel isə məsələnin bu tərəfinə lazımi diqqət yetirməyib. Daha konkret ifade etsək, təcavüzkarın yerində oturulması üçün ciddi heç bir iş görməyib.

Bu vəziyyətə programın qəbul edilməsinin 10-cu ildönümündə baxıqdır, D.Tuskun yuxarıda vurğuladığımız nikbin tezisi ele də inandırıcı görünür. Çünkü bu müdət ərzində Aİ Ermənistana təcavüzkarlığınıñdan əl çəkməyi inandırmayıbsa, hənsi uğurdan və “daha çox yaxınlaşmadan” danışmaq olar? Həm də məsələye Aİ-nin özünün üstünlük verdiyi təhlükəsizlik problemi prizmasından baxıqdır, xeyli risklərin mövcud olduğunu görə bilərik.

Reallıq ondan ibarətdir ki, “Şərq Tərəfdaşlığı” programının bir üzvü digər üzvünün ərazi bütövlüyünü pozub. Aİ-nin isə bu program çərçivəsində qoyduğu tələblərdən biri üzv ölkələrin ərazi bütövlüyünü təmin etməkdən ibarətdir. Hələ də Brüssel bu paradosksal vəziyyəti izah edə bilməyib. Özü də Azərbaycan Aİ ilə əməkdaşlığı daim inkişaf etdirib. Azərbaycan Avropa ilə Asiyani bir-leşdirən beynəlxalq enerji və nəqliyyat dəh-

lizlərinin keçdiyi məkandır. “Şərq-Qərb”, “Cənub-Qərb” və “Şimal-Cənub” dəhlizlərinin Cənubi Qafqazda qovuşduğu yer Azərbaycandır. Bundan başqa, Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyində ciddi rol oynayacaq “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsinin feal iştirakçısı və təşəbbüskarıdır. Bunlardan başqa, Azərbaycanda Aİ-nin standartları və tələblərinə uyğun idarəetmə təkmilləşdirilir, qanunçuluq inkişaf etdirilir, korrupsiya ilə mübarizə gücləndirilir. Konkret desək, Azərbaycan “Şərq Tərəfdaşlığı” çərçivəsində üzərinə düşən öhdəlikləri lazımi səviyyədə yerinə yetirir. Lakin dəha də irəli getmək üçün Ermənistən təcavüzkarlığının qarşısı alınmalıdır. Mehə bu məqamda Aİ-nin passiviliyi və bəlkə də ermənilərə müəyyən mənada havadarlıq etmək istəyi qarşında mənədir. Bu reallıq prizmasından 10 illik tarixi olan “Şərq Tərəfdaşlığı” programında Ermənistən, Azərbaycan və Gürcüstanın yeri haradadır?

Bu məsələdə S.Markedonovun gəldiyi nəticə belədir: “Cənubi Qafqazın hər üç dövlətinin Aİ ilə əməkdaşlıqda fərqli mövqeləri vardır. Gürcüstan Brüsselde ölkənin ərazi bütövlüyü problemini həll etməyə qadir olan güc görür. Ermənistən regional təcrid şəraitində Rusiya ilə strateji müttəfiqlilikdən imtiyaz etmədən iqtisadi əlaqələrin diversifikasiyasına can atır. Azərbaycan isə insan haqları və vətəndaş azadlıqları üzrə sərt öhdəliklər göturmədən əsas olaraq biznes modelə istiqamətlənib” (bax: Serqey Markedonov. 10 let Vostočnoo partnerstva ES: uroki dle Azerbaydžana, Armenii i Qruzii / “Evrazie. Gkspert”, 17 iyul 2019).

Bu fikirlərə yuxarıda vurğuladığımız özəlliklər kontekstində baxsaq, üç Cənubi Qafqaz ölkəsinin “Şərq Tərəfdaşlığı” programındaki fərqli mövqelərinin konkret əlamətlərini müəyyənəşdirə bilerik. Gürcüstanı Brüssel programın Cənubi Qafqazdakı lideri sayır. Belə ki, Tbilisi bütün istiqamətlərdə Aİ ilə yaxınlaşmağa çalışır, ərazi bütövlüyü məsələsinə onun vasitəsilə həll etməyə cəhdler göstərir, bu təşkilatın assosiativ üzvüdür. Ancaq bütün bunlar siyasi məstəvidən faktorlardır. Aİ hələ də Gürcüstanın ərazi bütövlüyünü təmin edə bilməyib.

“Şərq Tərəfdaşlığı”nın 10 illiyinə həsr olunmuş beynəlxalq Batumi konfransında D.Tusk sözə Rusiyani ittiham etdi. Bu,

heç kim fikir deyə bilmir. Bu cəfəng və gülunc fikrin nəyi ifadə etdiyinin belə “elmi” izahi yoxdur. O halda “fransız demokratiyası”, “ingilis demokratiyası”, “alman demokratiyası”, “yunan demokratiyası” kimi müxtəlif ifadələri də qəbul etmək lazımlı gələr ki, yekunda, ümumiyyətlə, “demokratiya meyarları” ifadəsi öz mənasını itirmiş olur.

Bu aspektdə Ermənistanda hansı demokratiyadan dəm vurub, “Şərq Tərəfdaşlığı” programında forpost dövlətin “iştirakından” danışmaq ciddi məşğulliyət deyil. Ermənistən bu programın heç bir yerində yoxdur - o, manipulyasiyalar və aldadıcı mənəvirlərə məsəldir. 2017-ci ilə Aİ ilə Ermənistən arasında derinleşmiş və hərəkəli əməkdaşlıqla bağlı saziş imzalanması isə imitasiya, zahiri göründür. O vaxtdan bu yana tərəflər arasında heç bir program reallaşmayıb. Sözdə tərəflər isə öz yerini saxlamadı. Bunun əksinə, Ermənistən rəhbərliyi Aİ üzvü kimi müxtəlif ölkələrlə bu təşkilatın əlaqələrinin “gücləndirilməsi” üçün dəridən-qabidən çıxır. Deməli, İrəvan yenə də iki od arasında qalıb: bir tərəfdən Rusiya, digər tərəfdən isə Aİ onu alova atır.

Bunların fonunda Azərbaycanın “Şərq Tərəfdaşlığı” programı çərçivəsində fəaliyyəti həqiqi mənada nümunəvidir. Ekspertlər vurgulayırlar ki, Azərbaycan 2013-cü il Ucrayna böhranına qədər və ondan sonra da Aİ ilə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq xəttini tutub. Bu səbəbdən Rusiya ilə Qərb arasında geosiyasi münasibətlər nə dərəcədə gərgin olsa da, Azərbaycana təsiri olmayıb. Bu mənada Azərbaycanın Aİ ilə əməkdaşlığın prioritet istiqamətlərini yenidən razılaşdırması və strateji əməkdaşlıqla bağlı yeni sənədin müzakirə edilməsi “Şərq Tərəfdaşlığı” çərçivəsində olduqca əhəmiyyətli hadisədir. Azərbaycan Aİ ilə institutional əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi və idarəetmənin səmərəliyinin yüksəldilməsi, iqtisadi inkişaf və bazar imkanlarının artırılması, enerjidə səmərəlik və çeviklik istiqamətləri üzrə əməkdaşlıqda ortaq fikrə gəlib. Bunlar konkret və real faktorlardır. Onların heyata keçirilməsi həqiqi mənada Azərbaycanla Aİ-ni daha da yaxınlaşdıracaq. Burada siyasi-ideoloji motivin olmaması da çox aktualdır. Çünkü həmin məqam Azərbaycanı geosiyasi oyunlarının hədəfinə çevirmir. Bütün bunlara görə, Aİ-nin xarici siyaset və təhlükəsizlik məsələləri üzrə ali nümayəndəsi Federika Moquerinin “...neft və qazla zəngin olan Azərbaycan Aİ ilə çox sıx və bərabərhüquqlu münasibətlərə can atır” fikri xeyli maraqlıdır.

Beləliklə, “Şərq Tərəfdaşlığı” programının 10 illik tarixçəsi göstərir ki, Cənubi Qafqazın üç ölkəsi fərqli mövqeyə gəlib çıxıblar. Brüsselin maraqları baxımından regionun bu məsələdə aparıcı ölkəsi siyasi Gürcüstan, dəha geniş məstəvidə baxıqdır, elə də inamlı görünür. Ermənistən dəlaşiq və qeyri-müəyyən geosiyasi seçimi səbəbindən iki güc arasında tərəddüd etməkdədir. Buna görə də “Şərq Tərəfdaşlığı” istiqamətində konkret heç bir iş görə bilməyib. Azərbaycan isə özünün milli və dövlət maraqlarını əsas götürməklə “Şərq Tərəfdaşlığı” çərçivəsində Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığını daha da dərinləşdirir. Bu baxımdan həmin program aspektində də regionun ən perspektivli ölkəsi kimi qəbul edile bilər.

Kamal Adigözəlov

10 sentyabr 2019-cu il

Əli Həsənov: "Azərbaycan iqtidarı dövlətə və dövlətçiliyə xidmət etmək istəyən hər bir qrup və ya şəxslə əməkdaşlığı açıqdır"

cud iqtidarın bu məsələyə münasibəti ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən müəyyən edilib və bu gün də dəyişməz olaraq qalır.

Bu fikirlər Azərbaycan Prezidentinin iictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənovun Facebook sosial şəbəkəsində paylaşıdığı statusda yer alıb.

Prezidentin köməkçisi bildirib: "Xatırladıram ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan ziyalılarının 1992-ci ildə metbuat vasitəsilə ona ünvanlaşdırılmış müraciətinə verdiyi cavab yeni siyasi hərəkatın və bu hərəkatın avanqard qüvvəsi olan YAP-in manifesti olaraq qəbul edilib və həmin manifestdə ifadə olunmuş prinsip və meyarlar bu gün də siyasi fəaliyyətimizin əsas kredosunu təşkil etməkdədir. Heydər Əliyevin ziyalılarına 1992-ci ildə ünvanlaşdırılmış müraciət əsində, sadəcə, yeni bir siyasi partianın deyil, quruculuğuna başladığımız müstəqil dövlətin gələcək siyasi-ideoloji programı idi.

Müraciətdə Ümummilli Lider Azərbaycanın bütün sağlam qüvvələrini vahid dövlətçilik və azərbaycanlıq ideyaları etrafında birləşərək gənc, müstəqil və yeni Azərbaycan dövlətinin quruculuğuna öz töhfəsini verməyə səsləyirdi.

Hakimiyyətdə olduğu bütün müddət ərzində Ümummilli Lider həmişə birlik və həmrəylik ideyasına sadıq qalmış, ölkədə vətəndaş sülhü, milli birlik naminə, Azərbaycan dövlətçiliyinə xidmət etmək istəyən, her hansı idarəcilik və intellektual keyfiyyətləri olan insanların YAP-da və YAP-in qurduğu iqtidár komandasında təmsil olunmasına şərait yaratmışdır. Azərbaycan tarixinde hər də senzurəni leğv etmiş rəhbər kimi Ümummilli Lider fərqli siyasi qüvvələrin parlamentdə birgə təmsilciliyini, siyasi plüralizm və söz azadlığını müasir inkişafın labüb bir prinsipi olaraq qəbul etmiş, ümummilli məsələlərin siyasi opponentlərlə birgə müzakirəsini, bütün məsələlərin həlli naminə hər kəslə açıq dialoqu və əməkdaşlığı vəcib saymışdır.

Belə dövlətçi-azərbaycançı yanaşma, milli həmrəyliyə sədəqət Ümummilli Liderin siyasi ırsının davamçısı Prezident İlham Əliyevin hakimiyyəti dövründə də ardıcıl olaraq davam etdirilir. İlham Əliyev ilk dəfə Prezident seçildiyi 2003-cü ildə səsləndirdiyi "Mən bütün azərbaycanlıların Prezidentiyəm" açıqlaması ilə həmin prinsiplərin onun üçün də dəyişməz olduğunu ortaya qoymuşdur.

Bir daha qeyd edirəm ki, bu prinsiplər dəyişməzdır, Azərbaycan iqtidarı dövlətə və dövlətçiliyə xidmət etmək istəyən hər bir qrup və ya şəxslə dialoq və əməkdaşlığı açıqdır, öz siyasi rəqiblərini düşmən hesab etmir və onlarla ümummilli məsələlərlə bağlı müzakirə və əməkdaşlığı məqbul sayıb. Eldar İbrahimovun adından yayılmış məlum fikirlər isə YAP-in və İlham Əliyev iqtidarının mövqeyini eks etdirmir.

Tural Gəncəliyev: İşgal edilmiş Dağlıq Qarabağda keçirilən növbəti "seçki şousu" demokratiya və seçki adına böyük təhqirdir

Qarabağ Bölgesinin azərbaycanlı icmasının rehbəri Tural Gəncəliyev işgal edilmiş ərazi-lərimizdə keçirilmiş "yerli özünüürdarəetmə orqanlarına seçki" ilə bağlı bəyanatında yer alıb.

"Qondarma xuntanın saxta "rəhbərləri" olan Bako Saakyan, Aşot Qulyan və onların ətrafındakı digər demokratiya "əzabkeşləri" nə bildiririk ki, onların demokratiya pərdəsi altında gizlənmək niyyətləri istehza doğurur və Azərbaycan torpaqlarının Ermənistan tərəfindən işgal edildiyi və etnik təmizləmənin həyata keçirildiyi bir şəraitdə bu "seçkilər" nəticəsi beynəlxalq iqtimaiyyət tərəfindən tanınmayan və təcavüzkarı növbəti dəfə ifşa edən bir şoudur. Əslində, işğalçı Ermənistan və qanlı xunta belə "seçkilər" keçirmək kə beynəlxalq iqtimaiyyəti deyil, yalnız özü-özələrini aldatmaqla məşğul olur. Saxta "seçkilər", həmçinin Ermənistan hakimiyyəti və qondarma rejim arasında ixtilafların mövcudluğunu bir daha açıq şəkildə bürüze verdi. Bundan isə eziyyət çəkən Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ Bölgesinin azərbaycanlı icması ile bərabər, hər də ele erməni icmasıdır. Tam əminik ki, Dağlıq Qarabağda yaşayış ermənilər, Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri bərpa olunduqdan sonra geriye döñəcək azərbaycanlılarla birləşdə ölkəmizin konstitusiyası və bələdiyyələr haqqında qanunlarına uyğun olaraq yerli özünüürdarəetmə orqanlarına keçiriləcək qanuni seçkilərdə iştirak edəcək", - deyə bəyanatda vurgulanır.

Əlyazmalar İnstitutu "Qisseyi-Yusif" poemasının surətini əldə edib

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun direktor müavini, filologiya üzrə elmlər doktoru Paşa Kərimov XIII əsrədə yaşamış Azərbaycan şairi Əlinin "Qisseyi-Yusif" poemasının Moskva Dövlət Universitetinin Beynəlxalq əlaqələr fakültəsinin nadir kitablar fondunda saxlanan əlyazmasının surətini əldə edib. İnstitutdan AZƏRTAC-a bildiriblər ki, son vaxtlara qədər araşdırıldan kənardan qalan bu nüsxə 1832-ci ildə Sankt-Peterburqda daha qədim bir əlyazmadan köçürüllüb. Poemanın digər nüsxələri ilə müqayisədə daha mükəmməl olan bu əlyazma 5028 misradan ibarətdir.

Yeni Azərbaycan Partiyasının rayon və şəhər təşkilatlarının ümumrespublika müşavirəsi keçirilib

Sentyabrın 7-de Yeni Azərbaycan Partiyasının rayon və şəhər təşkilatlarının ümumrespublika müşavirəsi keçirilib. Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini, YAP Sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov bu ilin dekabr ayında ölkəmizdə bələdiyyə seçkilərinin keçiriləcəyini bildirib. O qeyd edib ki, Ye-

ni Azərbaycan Partiyası həmişə olduğu kimi bu seçki kampaniyasının da yüksək səviyyədə həyata keçirilməsi üçün lazımi işləri görməlidir. Bu müşavirə də bələdiyyə seçkilərinə hazırlıq məsələlərinə həsr olunub.

YAP Sədrinin müavini qeyd edib ki, bələdiyyə seçkiləri ilə əlaqədar olaraq ölkədə siyasi canlanma müşahidə olunmaqdadır: "Müxalifətin ayrı-ayrı hissələri özlerinə məxsus şəkil-də prosesə qoşulublar. YAP ölkədə mövcud siyasi proseslərin təhlil edilməsini də bələdiyyə seçkilərinə hazırlıq məsələlərinin bir elementi kimi qəbul etməlidir. Təessüfle qeyd etmek lazımdır ki, müxalifət bütövlükde siyasi müxalifət üçün zəruri olan sosial bazanı təmin edə bilmədiyi üçün siyasi proseslərə normal cəmiyyətlərə xas olan norma və dəyərlərdən fərqli məqamlar getirməyə çalışır. Onların apardıqları siyasi kampaniya əsində siyasi müxalifət anlayışının mahiyyətinin ciddi şəkildə tənəzzülü ilə müşayiət olunmaqdadır. Xüsusi qeyd olunmalıdır ki, müxalifətin müəyyən kəsiminin apardığı "siyasi kampaniya" mənəvi terror, yalan məlumatlar yaymaq, böhtən atmaq üzərində qurulub. İndi isə buraya yeni elementlər daxil edirlər. Bu da hədələmək, söymək və bələliklə də cəmiyyətimizin normal siyasi proseslərdən uzaqlaşmasına çalışıqdır".

Əli Əhmədov qeyd edib ki, bu dairelər siyasi müxalifət anlayışını ciddi surətdə təhrif etmiş olurlar. Beləliklə də, onlar yenidən vaxtılı Azərbaycanda həyata keçirilmiş "hakimiyyət arxa qapıdan gəlmək" taktikasını tətbiq etməyirler. Bütün bunların hamısı siyasi proseslərdə xoşagelməz proseslərin formalşamasına rəvac verir. "Onlar siyasi proseslərdə normal dəyərlər əsasında iştirak etmək əvəzinə, qarşidan gələn bələdiyyə və parlament seçkilərində iştirak əvəzinə çağırışlarını seçkilərdən imtina üzərində qurublar. Son zamanlar bizim müşahidə etdiyimiz məqam odur ki, bu müxalifət Azərbaycanın reallığının üzərinə kölgə salmaqla Ermənistanı təbliğ edirlər. Məqsəd isə dövlətimizin beynəlxalq imicinə zərbe vurmaqdır. Bu da cəmiyyətimizdə ikrər doğurur"-deyən Əli Əhmədov bildirib ki, bu müxalifələrin xarici ölkələrin xüsənidən təmədən orqanlarının təsiri altına düşməsi istisna deyil ki, bu da təhlükəli haldır. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan cəmiyyəti onların davranışlarını, fəaliyyətlərini qəti şəkildə pisləyir.

Müşavirədə daha sonra qarşidan gələn bələdiyyə seçkilərinə hazırlıq məsələləri ilə bağlı partianın rayon və şəhər təşkilatlarına müvafiq tövsiyə və tapşırıqlar verilib.

Sevinc Fətəliyeva "Vahid Rusiya" Partiyasının Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdürü Valeriya Qoroxova ilə görüşüb

YAP Beynəlxalq əlaqələr

şöbəsinin müdürü, Milli Məclisin deputatı Sevinc Fətəliyeva "Vahid Rusiya" Partiyasının Mərkəzi icra Komitesinin Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdürü Valeriya Qoroxova ilə görüşüb. S. Fətəliyeva Yeni Azərbaycan Partiyası ilə "Vahid Rusiya" Partiyası arasında əlaqələrin yüksək səviyyədə olduğunu qeyd edib. Bildirib ki, hər iki partiya arasındakı six münasibətlər ölkələrimiz və xalqlarımızın mənafelərinə xidmət edir.

Öz növbəsində V.Qoroxova da partiyasının YAP ilə əlaqələrə önəm verdiyini deyərək, mövcud əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi perspektivlərinin olduğunu vurğulayıb. Görüşdə qarşılıqlı məraq doğuran digər məsələlər də müzakirə olunub.

"Azərbaycan ordusu qarşıya qoyulan istənilən hərbi vəzifəni yerinə yetirməyə hazırlır"

Baş Nazirin müavini, YAP Sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov Ağcabədi rayonu ərazisindəki N nömrəli hərbi hissədə əsgər və zabitlərlə görüş keçirib

Baş Nazirinin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyası Sədrinin müavini - icra katibi Əli Əhmədov Ağcabədi rayonu ərazisindəki N nömrəli hərbi hissədə əsgər və zabitlərlə görüş keçirib

Görüşdə Milli Məclisin deputatları Bəxtiyar Sadıqov, Bəxtiyar Əliyev, Tahir Rzayev, Rauf Əliyev, Ağcabədi və Laçın rayon icra Ha-

kimiyyətlərinin başçıları, ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər. Əsgər və zabitlər qarşısında çıxış edən Baş nazirin müavini Əli Əhmədov Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ordu quruculuğu istiqamətində həyata keçirdiyi uğurlu fəaliyyətdən, silahlı qüvvələr göstərilən diqqət və qayğıdan söz açıb. Bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin apardığı siyaset nəticəsində Azərbaycan dönyanın ən güclü ordularından birinə çevrilib.

"Ordumuzun gücü təkcə onun malik olduğu silahlarda, hərbi sursatlarda deyil. Ordumuzun daha möhtəşəm güc mənbəyi əsgərlərimizin qəhrəmanlığında, döyüslərde göstərdiyi ığidliyindədir. Yüksək döyüş ruhunda olmasındadır. Azərbaycan xalqına, dövlətinə dərindən inanmasındadır. Biz ordumuzla qürur duyur, fəxr edirik. Əminlik ki, silahlı qüvvələrimiz Vətənimizin müstəqilliyinin və dövlətciliyimizin keşiyində əzmə dayanıb. Azərbaycan ordusu qarşıya qoyulan istənilən hərbi vəzifəni yerinə yetirməyə hazırlır. Biz torpaqlarımızın işğaldan azad etmək vəzifəsini dövlətimizin, xalqımızın və ordumuzun iradəsini birləşdirərək yerinə yetirməyə nail olacaq", - deyə Ə.Əhmədov söyləyib.

Ermənistən-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində aparılan danışqlar prosesində də bəhs edən Baş nazirin müavini deyib: "Azərbaycan münaqişənin qan tökülmədən həll olunması

na tərəftar olmasını bəyan edir və danışqlar prosesi aparılmışdır. Doğrudur, danışqlar prosesinin gedisi bizi qane etmir. Biz dəfələrlə bununla bağlı mövqeyimizi ən yüksək səviyyədə ifadə etmişik. Amma danışqlar prosesinin tamamilə sona çatdığını düşünmüürük. Aparğıımız siyaset ondan ibarət-

Əli Əhmədov: "Ölkəmizdə gənclər üçün hər cür həyat şərait yaradılıb"

Baş Nazirin müavini, YAP Sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov Ağcabədi rayonunda gənclərlə görüşüb

tirak edirlər.

Baş Nazirin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyası Sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda bütün sahələrdə əldə edilən uğurlardan bəhs edib. Azərbaycanın öz tarixinin ən gözəl dövrünü yaşadığını deyən Baş Nazirin müavini bildirib ki, ölkəmizdə hər bir vətəndaş özü

Azərbaycan Respublikası Baş Nazirinin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyası Sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov sentyabrın 8-də Ağcabədi Olimpiya İdman Kompleksində gənclərlə görüş keçirib. Görüşdə YAP İcra katibinin müavini, Milli Məclisin ictimai birliliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov, deputatlar Bəxtiyar Sadıqov, Bəxtiyar Əliyev, Tahir Rzayev, Rauf Əliyev və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

nü təhlükəsiz, əmin-amanlıq içerisinde hiss edir. Sabitlik, əmin-amanlıq hər bir ailədə, hər bir valideyndə öz uşaqlarının geleceyi üçün arxayıncılıq yaradır. Dövlət özünün ən müqəddəs vəzifələrindən olan insanların təhlükəsizliyini qətiyyətlə təmin edir. Vətəndaşların rifahı, xoşbəxt geleceyi üçün imkan ve şərait yaradılır. Məktəbler, uşaq bağçaları, xəstəxanalar inşa olunur. Vaxtılı insanları narahat edən problemlər aradan qaldırılır.

Əli Əhmədov qeyd edib ki, ölkəmizdə gənclər üçün hər cür həyat şərait

Övvəlce Ağcabədi şəhərinin mərkəzi meydənında ümumməlli lider Heydər Əliyevin abidəsi ziyarət olunub, öünüə tərəf dəstələri qoyulub.

Olimpiya İdman Kompleksində keçirilən tədbir dövlət himninin səslendirilməsi ilə başlayıb. YAP Siyasi şurasının üzvü, Ağcabədi Rayon İcra Həkimiyətinin başçısı Şahin Məmmədov tədbiri açaraq Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən siyaset nəticəsində ölkəmizin gündən-güne inkişaf etdiriyini bildirib. Diqqətə çatdırıb ki, Ağcabədi rayonunun 136 min nəfər əhalisinin 37 min 700 nəfərini 14-29 yaşlı gənclər təşkil edir. YAP Ağcabədi rayonunun 15 min 600 nəfər üzvündən 6465 nəfəri gənclərdir. Dövlət başçısının regionların inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğı nəticəsində Ağcabədi rayonunda da geniş tikinti-quruculuq işləri aparılır, infrastruktur layihələri həyata keçirilir, rayon iqtisadiyyatı və aqrar sahə inkişaf etdirilir. Ağcabədili gənclər rayonun inkişafında, ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni həyatında yaxından iş-

yaradılıb. Gənclərimiz xoşbəxtidlər ki, Azərbaycanın bu güzel dövründə böyük, təhsil alır, ölkəmizin tərəqqisində və inkişafında öz xidmətlərini göstərirlər. Gənclər dövlətimizi sevməli, onun yolunda mübariz olmalıdır.

Milli Məclisin deputati Tahir Rzayev çıxış edərək, ölkəmizdə gənclərə göstərilən diqqət və qayğıdan, gənclərin dövlətə, dövlətçiliyimizə, Prezident İlham Əliyevin apardığı uzaqqorən siyasetə həmişə sədaqətli olmalarından danışır, onlara uğurlar arzulayıb. Sonra Olimpiya İdman Kompleksində idmançıların müxtəlif idman növleri üzrə çıxışları təqdim olunub. Tədbir konsert programı ilə başa çatıb.

Bakıda Asiya Siyasi Partiyaları Beynəlxalq Konfransının Gənclər Qolunun 5-ci və Qadınlar Qolunun 6-ci iclası keçirilib

Sentyabrın 7-də Bakıda
Yeni Azərbaycan Par-
tiyasının ev sahibliyi
ilə “Gənclərin sosial və si-
yasi proseslərdə rolü və qa-
dınların feallığının gücləndi-
rilməsi” mövzusunda Asiya
Siyasi Partiyaları Beynəl-
xalq Konfransının (ICAPP)
Gənclər Qolunun 5-ci və
Qadınlar Qolunun 6-ci iclası
keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbiri ICAPP-ın Baş katibi Park Ro-byuq acıb və qündəlik barədə mə-

İl istiqamətində zəruri işlər görüb.

Milli Meclis sədrinin müavini, YAP idarə Heyetinin üzvü Bahar Muradova da tədbirin əhəmiyyətindən danışıb. O vurgulayıb ki, dün-yada mövcud olan ictimai-siyasi durum, bütün qitələri təhdid edən tehlükələr ve çağırışlar bizi ən müxtəlif formatlarda beynəlxalq təşkilat-lar çərçivəsində, xüsusilə siyasi partiyaların birlikləri olan ICAPP tipli təşkilatlarda birləşməyə vadədir. Bu regionda siyasi partiyaların bir araya gəlməsi və regionun inkişafı üçün, qarşıda dayanan hədəflərə nail olunması üçün yolların ax-

YAP-ın Qarabağ bölgəsi üzrə rayon təşkilatlarının ilk təşkilat sədrlərinin iştirakı ilə müşavirə keçirilib

Sentyabrın 8-də Ağcabədi rayonunda Yeni Azərbaycan Partiyasının Ağcabədi, Laçın, Bərdə, Ağdam və Tərtər rayon təşkilatlarının ilk təşkilat sədrlərinin iştirakı ilə müşavirə keçirilib.

lumat verib. Çıxış edən Azərbaycan Respublikası Baş Nazirinin müavini, YAP sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov ICAPP-in Asiya qitesində ictimai-siyasi proseslərin, bir sıra problemlərin müzakirəsi baxımından vacib platforma olduğunu deyib. O, bugünkü toplantıda təşkilatın gələcək fəaliyyəti ilə bağlı faydalı qərarların qəbul olunacağına ümidi var olduğunu bildirib. Qeyd edib ki, Yeni Azərbaycan Partiyası ICAPP-in fəal üzvü kimi bu təşkilatla səmərəli əməkdaşlıq edir.

Baş Nazırın müavini vurğulayıb ki, cəmiyyətin və bəşəriyyətin gələcəyini Asiya ölkələrində bu gün müşahidə olunan inkişafdan ayrı təsəvvür etmək mümkün deyil. Asiya dünya iqtisadiyyatının inkişafına böyük töhfələr verir. Asiya həm də bir çox təzadrlarla müşahidə olunan regiondur. Bir tərəfdən inkişaf prosesləri gedir, digər tərəfdən inkişafın geridə qaldığı hallar da narahatlıq yaradır. Bu da bütövlükde Asiya regionunun rəngarəng palitraya sahib olduğunu göstərir. Asyanın bugünkü reallıqlarını müzakirə etməklə yanaşı, qitənin geləcək inkişafi ilə bağlı layihələrin hazırlanmasında konfransın üzərinə böyük iş düşür. Xüsusilə də gənclər və qadınlar problemini ayrıca vurğulamağa ehtiyac var. Asiya ölkələri üçün xarakterik olan məsələlərdən biri də əhalinin dinamik artımı ilə bağlı gənclərin xüsusi çəkisinin yüksək olması ilə əlaqədardır. Bu da ICAPP-in fəaliyyətində gənclər-

lə bağlı görülməli işlərin nə qədər əhəmiyyətli olduğundan xəbər verir. Demokratiyanın, insan haqlarının, siyasi plüralizmin inkişafı istiqamətində ICAPP-ın böyük rolunun olması mümkündür. Sabitliyin, əmin-amənlığın bərqərar edilməsi və möhkəmləndirilməsi, region üçün problemə çevrilən terrorizm kimi bəlaların aradan qaldırılması da ICAPP çerçivəsində müzakirə olunacaq ciddi məsələlərdir. Əli Əhmədov əmin olduğunu bildirib ki, ICAPP bu sahədəki problemlərin aradan qaldırılması istiqamətində öz üzərinə düşən missiyasını lazimcə yerinə yetirə bilir.

lik Qolunun sədri, Malayziya parlamentinin üzvü Seri Şahidan bin Kassim Azərbaycan xalqına yüksək qonaqpərvərliyə görə təşəkkür edib. Ölkəmizə ikinci dəfə səfər etdiyini deyən qonaq ötən dövr ərzində böyük inkişafın şahidi olduğunu, Bakının isə dünyanın ən gözəl şəhərlərindən birinə çevrildiyini söyləyib.

tarılması çox vacibdir.

Gənclər və İdman naziri Azad Rəhimov isə çıxışında Azərbaycanın dövlət gənclər siyaseti haqqında məlumat verib. O bildirib ki, ölkəmizdə gənclərlə bağlı bir sıra dövlət proqramları qəbul olunub. Əhalimizin 30 faizindən çoxunu gənclər təşkil edir. Prezident İlham Əliyev tərəfindən gənclərin inkişafı üçün yaradılmış şərait nəticəsində dövlət qurumlarında onların təmsilçiliyi xeyli sayda artıb. Gənclərimizin beynəlxalq əlaqələrinin inkişaf etdiyini deyən Azad Rəhimov son illərdə Azərbaycanda gənclər siyaseti ilə bağlı beynəlxalq tədbirlərin sayının da dəfələrlə artdığını vurğulayıb.

Aile, Kadın ve Uşaq Problemleri üzrə Dövlət Komitəsinin sədr müavini, YAP Siyasi Şurasının üzvü Sədaqət Qəhrəmanova bildirib ki, müasir integrasiya, eləcə də davamlı inkişaf prosesində qadınların iştirakçılığının artırılması, bunun üçün mexanizmlərin yaradılması əsas məsələlərdəndir. Asiya Siyasi Partiyaları Beynəlxalq Konfransının Qadınlar Qolu qadınların hüquqlarının müdafiəsi istiqamətində çox mühüm layihələr həyata keçirir, onların iqtisadi, sosial həyatda iştirakinin təmin olunmasında, bərabər hüquqlar əlde etməsində xüsusi rol oynayır. Müasir dövrə qloballaşma şəraitində dünyanın bir çox, həmçinin ən inkişaf etmiş ölkələrində eyni problemlərə rast gelir. Sonra tədbir panel iclasları öz isini davam etdirib.

Müşavirəde çıkış edən Azərbaycan Respublikası Baş Nazirinin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyası Sədrinin müavini-İcra katibi Əli Əhmədov Prezident İlham Əliyevin siyaseti nəticəsində Azərbaycanın ötən illər ərzində böyük inkişaf yolu keçdiyini diqqətə çatdırıb. Əli Əhmədov bildirib ki, son illər Azərbaycan iqtisadiyyatı bir neçə dəfə artıb. Təbii ki, iqtisadiyyatın inkişafı dövlətin sosial siyasetinin daha da güclənməsinə zəmin yaradır. Bu mənada əhalinin rifah halının yüksəlməsi istiqamətin-de etibarlı addımlar həruncu evnəsi göstəricidir.

Bu ilin əvvəlindən Prezident İlham Əliyevin müvafiq ferman və sərəncamları ilə ölkəmizdə əməkhaqlarının, təqaüdlərin, sosial müavinətlərin və digər sosial ödənişlərin əhəmiyyətli dərəcədə artırıldığını deyən Baş nazirin müavini qeyd edib ki, ölkəmizdə qayğıya ehtiyacı olan insanlara dövlətimiz lazımi diqqəti göstərir. Onun sözlərinə görə, hər bir ailə bu artımlardan faydalıdır. Əli Əhmədov deyib ki, Azərbaycan dövləti gücləndikcə, əhalinin rifah halının daha da yüksəldilməsi istiqamətində növbəti addımlar atılacaq.

YAP Sədrinin müavini bildirib ki, Azərbaycanın bu uğurları qazanmasından əsasında dayanan amillərdən biri də sabitlikdir. Çünkü sabitlik olmadan heç bir inkişafdan, eminəmənlilikdən səhbət gedə bilməz. Ona görə də, hər bir dövlət və xalq üçün sabitlik ən mühüm şərtlərdən biridir.

Azərbaycanın beynəlxalq miqyasda da nüfuzunun davamlı olaraq artdığını deyən Əli Əhmədov ölkəmizin dünyada və regionda baş verən proseslərde fəal mövqə nümayis etdiirdiyini söyləib.

Bununla belə Azərbaycanın inkişafını və güclənməsini istəməyən qüvvələrin olduğunu deyən YAP Sədrinin müavini həmin dairələrin müxtəlif vasitələrlə ölkəmizə qarşı qarayaxma kampaniyası apardıqlarını gövdə edir. Bu vasitələrin biri də sosial səhərkələrdir.

YAP Sədrinin müavini vurğulayıb ki, bele kampanya aparanlar cəmiyyetimizdə ifşa olunmalıdır. Ona görə də, partiyamızın üzvləri Azərbaycanın qazandığı nailiyyətləri insanlar arasında geniş təbliğ etmək işini fəal şəkildə davam etdirməlidir. O cümlədən, ölkəmizə qarşı qarayaxma kampaniyası aparan dairələrin, radikal müxalifətin əsl niyyətləri ifşa olunmalıdır.

Əli Əhmədov həmçinin bu il ölkəmizdə bələdiyyə seçkilərinin keçi-rələcəyini deyib və partiyamızın bu seçkilərə hazırlığı məsələləri haqqında da fikirlərini bildirib. O, Yeni Azərbaycan Partiyasının böyük resurslarının ve seçki təcrübəsinin olduğunu deyərək bu seçkilərdə də uğur qazanılacağına əminliyini ifadə edib.

Müşavirədə bələdiyyə seçkilerinə hazırlıq məsələləri ilə bağlı partinin rayon təşkilatlarına müvafiq tövsiyə və tapsırıqlar verilib.

Məmurun istefaya getməsi partiyanın ona münasibətinin dəyişməsi üçün əsas deyil və ola bilməz

Baş Nazirin müavini, YAP-in Sədr müavini - İcra katibi Əli Əhmədovun Trend-ə müsahibəsi:

- *Əli müəllim, son dövrlərin əhəmiyyətli siyasi meyillərindən biri geniş spektrli siyasi qüvvələrin Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü siyaseti dəstəkləməsindən ibarətdir. Bunun səbəblərini Siz nədə görürsünüz?*

- Azərbaycanın inkişafı, uğurları, əhalinin rifahının yaxşılaşdırılması istiqamətdə atılan möhtəşəm addımlar göz qabağındadır. İnsanlar Prezident İlham Əliyevi siyasetini, onun nəticələrini yüksək qiymətləndirir. Biz bunu əhalinin bütün təbəqələrinin davranışında və baxışlarında hiss edirik. Hesab edirəm ki, dediyiniz geniş spektrli siyasi qüvvələrin hökumətin siyasetini dəstəkləməsi ilk növbədə bununla əlaqədardır. Onlar bununla dövləti, dövlətçiliyi partiya maraqlarından üstün tutduqlarını nümayiş etdirirlər. Məhiyyət etibarilə, Yeni Azərbaycan Partiyası onlarla siyasi rəqib olsa da, dövlətçilik maraqları naminə vahid mövqə nümayiş etdirilməsini alqışlayırı.

Başqa bir səbəbi de vurgulamaq olar. Prezident İlham Əliyevin dövlət maraqlarının en yüksək seviyyədə ifadə olunmasına və həyata keçirilməsinə yönəldilmiş siyaseti eyni zamanda həmin maraqlar naminə bütün siyasi qüvvələrin birliyini, dialoqunu və əməkdaşlığını həm nəzərdə tutur, həm de mümkün edir. Hakimiyət milli maraqlar naminə konstruktiv mövqədə olan siyasi partiyaların vahid mövqeyinin formallaşmasını alqışlayır və bu zəməndə əməkdaşlığa hazır olduğunu bildirir. Yaxşı haldır ki, siyasi partiyaların böyük bir qismi dediyim bu xətti dəstəkləyir və adekvat cavab verir. Nəticədə müxtəlif siyasi partiyaların ümummilli məsələlərdə vahid mövqeyinin yaranması, səmərəli əməkdaşlığı sahəsində ciddi irəliləyişlər elde edilmişdir.

- *Yeni Azərbaycan Partiyasının bir sıra tanınmış simaları milli maraqlar naminə hakimiyətlə əməkdaşlıq mövqeyində olan partiyaları, onların rəhbərlərini yumşaq şəkildə desək qeyri-səmimilikdə suçlayır, onları hətta düşmən adlandırmadan belə çəkinmirlər. Deputatlar Eldar İbrahimovun və Tahir Rzayevin bu məzmunda verdiyi müsahibələr partiyaların mövqeyidir, yoxsa onların şəxsi mövqeyi?*

- Mən qaldığınız məsələ ilə əlaqədar partiyamızın mövqeyini yuxarıda bildirdim. Bu gün ölkəmizdə həyata keçirilən siyasetdə milli birləş, milli həmrəylik ideyası mühüm yer tutur. Biz bunu sadəcə bəyanat kimi deyil, real siyaset olaraq qəbul edir və həyata keçirilməsi namine real addımlar atırıq. Həmin fundamental dəyərlər namine bütün insanların, siyasetçilərin, partiyaların və ya ictimai təşkilatların birləşməsinə nail olmağa çalışıağımız əsas vəzifələrdəndir. Dövlətçilik naminə əməkdaşlıq etdiyimiz hər kəsə və hər bir siyasi partiyaya hörmətlə yanaşırıq, onlara vətənini və dövlətini ürekden sevən insanlar kimi baxıraq. Düşünürəm ki, onları qeyri-səmimilikdə suçlamağa heç bir əsas yoxdur və partiyamız kiməsə belə bir səlahiyyət verməyib. Bu gün Milli Məclisdə təmsil olunan partiyaların nümayəndələri xalqın elçisidir, onun səsi ilə millət vəkili mandatını qazanıb. Hakim partiya kimi memnunluğumuzu ifade etmek isteyirəm ki, xalqın etimadi ilə Milli Məclisde təmsil ol-

nan ayrı-ayrı partiyaların nümayəndələri ümumməlli məsələlərdə, islahatların həyata keçirilməsində Prezident İlham Əliyevi dəstəkləyir. Biz buna İlham Əliyevin yürütdüyü siyasetin bütün xalq tərəfindən dəsteklenmesinin daha bir ifadəsi kimi yanaşırıq. Bu, həqiqətən beledir. Azərbaycan siyasetində uzun illər tanınan həmin adamlar hörmət və nüfuz sahibləridir, partiya rəhbərləridir, ziyanlılardır. Onlar əhalinin müəyyən qisminin maraqlarını ifadə edir və ölkəmizdə milli həmrəyliyin daha da möhkəmənəsində əhəmiyyətli rol oynayırlar. Bunu görməmək və qiymətləndirməmək ədalətsizlik olardı.

- *Əli müəllim, partiyanın vaxtilə yüksək vəzifə tutmuş keçmiş məmurlara münasibəti necədir?*

- Uzun illər Yeni Azərbaycan Partiyasının iqtidarı vəzifə tutmuş bütün keçmiş məmurlara münasibətimiz onların vəzifədə olduğu dövrdekində fərqlənmir. Vəzifədə olarkən ciddi səhvələr yol verdiyinə görə işdən kənarlaşdırılan ve haqqında qanuna uyğun olaraq tədbirlər görülənlər istisna olunmaqla. Məmurun istefaya getmesi partiyanın ona münasibətinin dəyişməsi üçün əsas deyil və ola bilməz. İstefaya getmək onun cəzalandırılması deyil. Bizim hər birimiz nə vaxtında istefaya gedəcəyik. Bunu normal yeniləşmə prosesi kimi qəbul etmək lazımdır və biz məhz belə edirik. İstefaya gedən və ya Milli Məclisə növbəti dəfə deputat seçilə biləməyən keçmiş millət vəkili yene de bizim yanımızdadır, yənə Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasetin uğur qazanmasına öz imkanları çerçivəsində dəstək verir. Onların xidmətləri və zəhmətləri de unudulmur. Əger siz diqqətlə müşahide edirsinizsə, həmin qəbildən olan insanlar partiyamızın keçirdiyi bütün tədbirlərde iştirak edir, bizimlə bir sırada dayanır. Söhbət siyasi əqidədən gedir. Vaxtılı vəzifədə olan insanların hər biri Heydər Əliyev ideyalarına, İlham Əliyevin siyasetinə, dövlətə və dövlətçiliyə sadiq insanlardır. İstefaya çıxıldıqdan sonra da onların hamısı həmin dəyərlərə sədaqətini saxlayırlar. Onlar bizim əqidə dostlarımız, yol yoldaşlarımızdır. Onlar bu iqtidarin təessübünü çəkən, qədrini bilən, hər addımda onu dəstəkləyen hörmətli insanlardır.

Onu da demək istəyirəm ki, hər bir iqtidarın gücü həm onun daxili əqidə birliliyində, qarşılıqlı inam və hörmət mühitinin olmasındadır. Biz keçmiş məmurları əqidə və sədəqət baxımdan indi vəzifədə olan məmurlardan fərqləndirmirik. Onların hər biri xalqın, dövlətin, dövlətçiliyin və prezidentin yolunda sədəqət və fədakarlıq göstərmiş və göstərən dəyərləi insanlardır. Biz bir yerdə daha güclü oluruq.

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan avqustun 6-da Azərbaycanın işgal olunmuş Xankəndi şəhərində keçirilmiş "7-ci erməni oyunları"nın açılış mərasimində çıxışı zamanı sözügedən oyunlarda ilk dəfə olaraq bəzi ölkələrin, o cümlədən Birləşmiş Ərəb Əmirliliklərinin də iştirak etməsini qeyd etmişdi.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Leyla Abdullayeva bu xüsusda, həmin

"Mən partiyalar, parlament müxalifəti haqqında heç nə deməmişəm"

"Kimlərsə araqarışdırmaq, dediklərimi başqa yerə yozub, gərginlik yaratmaq istəylərə, böyük səhvə və yanlışlıqla yol verirlər. Heç bir haqları və əsaları yoxdur...."

yialara hörmətim var. Eyni zamanda, parlamentdə təmsil olunan müxalifet partiyalarına, onların sədrlerinə, təmsilçilərinə hörmətim var. Parlament üzvü olan YAP-çı həmkarlarıma necə hörmətim, münasibətim varsa, onlara da o cür münasibətim var. Onlar da hə-

mişə bir insan, bir aqsaqqal kimi mənə hörmətlə yanaşıblar, hörmətimi saxlayıblar. Mən nəinki onlar, radikalıqlandan, söyüsdən uzaq heç bir müxalifet partiyası və müxalifəti haqqında heç ne deməmişəm.

Hesab edirəm ki, parlamentdəki müxalifet partiyaları və digər partiyalar ümumilli məsələlərdə, ölkə prezidentinin Azərbaycan naminə ortaya qoyduğun fəaliyyətin, siyasetin dəsteklenməsində bizimlə, həkim YAP-la daim həmrəy olublar, öz dəstəklərini veriblər. Biz bütövlükdə buna İlham Əliyevin yürütdüyü siyasetin bütün xalq tərəfindən dəsteklenməsinin daha bir ifadəsi kimi yanaşırıq. Bu, həqiqətən beledir. Hörmətli Əli müəllim Əhmədovun da dediyi kimi, onlar Azərbaycan siyasetində uzun illər tanınan həmin adamlar hörmət və nüfuz sahibləridir, partiya rəhbərləridir, ziyanlılardır. Onlar əhalinin müəyyən qisminin maraqlarını ifadə edir və ölkəmizdə milli həmrəyliyin daha da möhkəmənəsində əhəmiyyətli rol oynayırlar.

Buna görə də onlara her zaman hörmət və ehtiramla yanaşılıb, onların özləri, fəaliyyətləri müsbət qiymətləndirilib, təqdir edilib, alqışlanılıb. Şəxsən mən özüm də hər zaman bu mövqədə olmuşam və kimsənin də haqqında artıq-əskik fikirlər səsləndirməmişəm. Əger indi kimlərə mənim sözlərimdə narazılıqlılarla, demədiyim sözləri öz adlarına çıxıblarsa və ya kimlərə ara qarışdırmaq, məni və mənim timsalımda YAP-ı ortaya atmaq, gərginlik yaratmaq istəyirlər, səhv edirlər, yanlış yoldadırlar. Mən ne dediyimi, kimlər haqqında nə danışdığını yaxşı biliyəm və onların da üstündə qalıram...

- Yəni, bir daha vurgulayırsınız ki, Sizin fikirlərinizin onlara şamil olunması düzgün deyil və kimlərinə "özəlfəliyəti"nin nəticəsidir...

-Bəli, bir daha altını qırmızı xətlərə çıraqlı bildirmək istəyirəm ki, mənim siyasi partiyalarla, o cümlədən, parlament partiyaları və parlamenti müxalifəti ilə heç bir işim olmayıb və yoxdur. Axi, nəyə görə, onlar haqqında nəsə deməliyəm? Deməmişəm axı... Kimlərə ara qarışdırmaq, dediklərimi başqa yerə yozub, gərginlik yaratmaq, YAP-ı, iqtidarı haqsızcasına və vəcdansızcasına suçlmaq istəyirlər, böyük səhvə və yanlışlıqla yol verirlər. Heç bir haqları və əsaları yoxdur. Dediym kimi, onlara, konstruktiv müxalifet partiyalarına, parlamentdə təmsil olunan müxalifətə və digər partiyalara hər zaman ehtiramla yanaşmışam və bu gün də öz mövqeməyəm. Mən keçmişdəkiləri, radikalları, söyüscülləri, böhtancıları nəzərdə tutmuşam və mövqeyimin də haqlı olduğunu düşünürəm. Kimsə də mənim sözlərimdən istifadə edib, YAP-ı, iqtidarinə üzərinə gedə bilməz.

"Ermenistan tərəfi haqqıqatə uyğun olmayan məlumatları məqsədyönlü şəkildə yayır"

hansi tədbirlər görməsi ilə bağlı KİV-in sualını cavablandırıb.

XİN rəsmisi deyib: "İlk dəfə deyil ki, Ermenistan rəsmilərinin heqiqəti əks etdirməyən bəyannatları ilə üzleşirik. Qeyd etdiyiniz məsələ ilə bağlı Azərbaycanın Birləşmiş Ərəb Əmirliliklərdəki sefirliyi bu ölkənin Xarici İşlər Nazirliyinə nota ünvanlayıb.

Cavab notasında nazirlik bildirib ki, Dağlıq Qarabağ ərazisində keçirilən tədbirdə Birləşmiş Ərəb Əmirliliklərinin heç bir vətəndaşı iştirak etməyib. Göründüyü kimi, Ermenistan tərəfi haqqıqətə uyğun olmayan məlumatları məqsədyönlü şəkildə yaraqlı, qanunsuz separatçı rejimin guya "tanınması" görüntüsünü yaratmaq istəyir. Öz növbəsində, bütün bu kimi cəhdərə sonda yayan yalan məlumatların ifşaşılı ilə nəticələnir".

Con Boltonun Ukrayna, Moldova, Belarus, Polşa turnesi-nin analizi başa çatmamış Rusiya Təhlükəsizlik Şurasının katibi Nikolay Patruşev Azərbaycana səfər etdi. Eks-pertlər ABŞ Prezidentinin müşavirinin Şərqi Avropaya səfərini nə dərəcədə gözlənilməz hesab edirdilərsə, N.Patruşevin də Bakıya gəlişinə elə qiymət verməyə çalışıldılar. Məsələ həm də N.Patruşevin avqust ayında Ermənistana səfəri fonunda maraq doğururdu. Bu cür müqayisələr təsadüfi deyil. Söhbət Avrasiya məkanında ciddi geosiyasi rəqabət aparan iki böyük dövlətin təhlükəsizlik məsələləri ilə məşğul olan rəsmilərinin geosi-yasi baxımdan həssas olan regionlara səfərlərindən gedir. On-lar hansı təkliflərlə gəlmisdilər? C.Bolton və N.Patruşev ümu-mi şəkildə təhlükəsizlik məsələsinə əhəmiyyət verdiklərini ifa-də ediblər. Ancaq konkret olaraq bu ifadələrin arxasında hansı faktlar dayanır? Xüsusilə N.Patruşev hansı məqamları müzaki-rə edə bilərdi? Bu kimi suallara cavab üzərində geniş dayan-maşa ehtivac gördük.

Cənubi Qafqaza ikinci gəlİŞ: Patruşev nəyi müzakirə edib?

Nikolay Patruşevin avqustda İrəvana etdiyi iki günlük səfərinə erməni ekspertlərin münasibəti birmənəli olmadı. Rusiya və Ermənistanın təhlükəsizlik sahəsində yaxından əməkdaşlığı faktdır, lakin bir sıra məqamlara ekspertlər istehza ilə yanaşdırılar. Konkret olaraq, hansı detalların müzakirə edildiyi haqqında informasiya ala bilmədiklərindən gileyənən ekspertlər tərəflərin standart ümumi frazalardan istifadə etdiyinə diqqət çəkdilər. Yekun olaraq isə belə qənaət yaranmışdı ki, tərəflər müxtəlif məsələləri müzakirə etsələr də, qarşılıqlı anlaşmaya varıldığını deməyin çətin olduğunu da qəbul etmək gerekdir. Ekspertlər Nikol Paşinyanın lazımsız yerlərdə "suverenlikdən dəm vurması"nın Ermənistana zərər verdiyini də vurgulayırlar.

Daha maraqlısı N.Patrüşevin Azərbaycana səfəri öncəsi Ermənistən mətbuatında dərc olunan yazıldarda özünü göstərib. İndi ermənilər yazırlar ki, N.Patrüşev Ermənistanın "Amulsar" qızıl mədəninə amerikan-İngilis şirkətinin buraxılmaması üçün İrəvana göstəriş verməye gəlibmiş. O gedəndən sonra N.Paşinyan həmin işlə bağlı iki nəfəri vezifəsindən uzaqlaşdırıb.

Belə görünür ki, ya N.Patruşevin Ermənistanda apardığı müzakirələrin eşlə məzmununu gizləmək üçün müxtəlif şayieler yayılır, ya da Rusiya rəsmisi İrəvanda erməni hakimiyətini müəyyən məsələlərlə bağlı möhkəm tənbəh edib. Bir sözlə, bunlar ermənilərin öz işləridir. Lakin N.Patruşevin sentyabrın əvvəllerində Azərbaycana səfər etməsinə marağın böyük olması fonunda Ermənistən səfəri de düşündürücü görünür. Məsələ ondan ibarətdir ki, N.Patruşev Rusyanın Təhlükəsizlik Şurasının katibi kimi ciddi səlahiyyətlərə malikdir. Və o, "Amulsar" kimi xırda məsələlərə görə İrəvana səfər etməzdi.

Rəsmi yayılan informasiyalar-
dan görünür ki, N.Patrusev kiber-
təhlükəsizlik, informasiya təhlükə-
sizliyi, terror, ekstremizm və digər
məsələlərlə yanaşı, dövlətlərərəsə
əməkdaşlığın mühüm aspektlərini
də müzakirə edib. Məsələn, Azər-
baycanla hərbi-texniki əməkdaşlı-
ğın inkişaf etdirilməsi məsəlesi
müzakirə olunub, iki ölkə arasında
münasibətlərin siyasi, iqtisadi,
təhlükəsizlik və bütün digər sahə-
larda uğurla inkişaf etdiyi qeyd
edilib. Bundan başqa, hər iki ölkə-
nin dövlət basçuları arasında səmi-

mi münasibetlerin əlaqələrin inkişafında rolu vurğulanıb. Tərəflərin ekstremizmə, terrorçuluğa qarşı mübarizə ilə bağlı qanunvericilik və əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə edəcəyi həvan edilib.

Azerbaycan ekspertləri daha konkret səviyyədə müzakirəsi ehtimal olunan məsələlərə də diqqət

ölkə Rusyanın tam nəzarəti altındadır və Moskvanın icazəsi olmadan hərb meydanında bir addım belə ata bilməz. N.Paşinyanın özündənrazi danışmasının arxasında da məhz bu məqam dayanır. Yəni "Dağlıq Qarabağda hərbi əməliyyatlara başlasanız, Ermənistanla deyil, Rusiya ilə toqquşmalı olacaqsınız". Əlbəttə, rəsmi Bakı hər bir incəliyi çox yaxşı anlayır və hər hansı texribata qətiyyən getməz.

N.Patrusevin seferinin mühüm geosiyası ve təhlükəsizlik aspekti, bizcə, başqa məqamlardadır. N.Patrusevin məsul olduğu sahə-

da aktuallaşdır

Konkretna, Rusiya İran'a karşı hər hansı bir aksiyada Cənubi Qafqaz dövlətlərinin iştirak etməməsini istərdi. Eyni zamanda, Türkiyəyə qarşı da hansısa hərəkətin olmasına arzulamadı. Bu məqam birbaşa Ermənistana aid-dir. Onun Qərbdəki havadarları Ankaranın müstəqil siyasetinə zər-bə vurmaq üçün ermənilərdən terror, ekstremitizm və separatılıqlıdan istifadə etməyə çalışılları. Moskva bilir ki, Türkiyə bu kimi cəhdlərin qarşısını qətiyyətə alır və bu sə-bəbdən İrəvanın ağılını başına yiğ-ması lazımdır.

Əlbəttə, söhbət təhlükəsizlik-

ki olaraq, Avrasiyada birləşdirici funksiyasını yerinə yetirməyə başlayıb. Bunu təsdiq edən faktlardan biri Vladimir Putinin Hindistanın baş naziri Narendra Modi ilə görüşdə yeni güclü təşkilatın yarana biləcəyi mesajını verməsidir. O, G7-dən də böyük olacaq və Rusiya ilə yanaşı, Türkiye, Çin, Hindistan da iştirak edəcəyi yeni təşkilatın formalaşmasının mümkün olduğunu yürütləyib.

Belə çıxır ki, Cənubi Qafqazın da daxil olduğu böyük bir geosiyasi məkanda ciddi proseslər gedir. Artıq yeni səviyyədə qüvvələr balansının formallaşma ehtimalı özünü göstərir. Coğrafiyaya baxsaq,

The Thinking of Future
BİZ DÜNYA SİYASƏTİNİN BÜTÜN SİRLƏRİNİ AÇIRIQ

az tr ru en

Haqqımızda Arxiv Saytın xərtəsi Əlaqə

NEW TIMES

ANALYTICAL INFORMATION

SİYASƏT GEOSİYASƏT İQTİSADİYYAT BEYNƏLXALQ MÜNASİBƏTLƏR GLOBAL PROSESLƏR VƏ TRENDLƏR MÜSAHİBƏLƏR ŞƏRH'LƏR KİBER MƏKAN

BEYNƏLXALQ TƏŞKİLATLAR AVROPA ASİYA AMERİKA AFRİKA AVSTRALİYA VƏ OKEANIYA

Q

Bakıva dəlilinə elə əvvələr verməvə çalışıldılar. Məsələ həm də N.Patrusevin avqust ayında biləcəyi risklərin təhlili də vardır. Digər məsələ kimi Azərbaycan, Rusiya və İran dövlət başçılarının görüşünün təxirə salınması səbəbləri və N.Paşinyanın Dağlıq Qarabağla bağlı ifadə etdiyi məsuliyyətsiz və populist fikirləri göstərilir. Bunların fonunda N.Paşinyanın bir neçə müddətdir ki, vəziyyəti gərginləşdirən və faktiki olaraq, Azərbaycanı hərbi əməliyyatlara başlamğa təhrik edən bəyanatlarının müzakirəsi ağlabatan görünür. Ekspertlər hesab edirlər ki, N.Paşinyan bunu sıfarişlə edir və məqsədi Ermənistən müharibədə meğlubiyyətindən sonra Rusiyani ittiham etməkdir. Bunun əsasında da Ermənistən geosiyasi aspektidə o, Qərbe tərəf istiqamətləndirmək fikrindədir.

Və N.Patrusevin Cənubi Qafqaz səfəri həmin səfərlə demək olar ki, zaman baxımından sinxronluq təşkil edir. O, Tbilisiyə məlum sahələrdən gedə bilmir. An-

“Böyük oyun”un
fragmenti: geosiyasi
mübarizə güclənir

Doğrusu, bu mövqe o qədər də inandırıcı görünmür, cünki forpost

dən getdikdə, obyektiv olaraq, müdafiə məsələsi də aktuallaşır. Bubaxımdan N.Patrusevin hərbi-texniki əməkdaşlığı inkişaf etdirmek-dən bəhs etməsi təsadüfi deyil. Moskva Cənubi Qafqazdakı tərəfdaşlarını hərbi cəhətdən təmin etmək həm onların başqalarının təsiri altına düşməsinə əngel olur, həm də hərbi baxımdan özü üçün daha aydın olan bir mənzərə yaratdır.

Bunların fövqündə isə ümumiy-yətlə, ölkə rəhbərləri arasında əməkdaşlığın və şəxsi münasibətlərin yüksək səviyyədə olması da şərt kimi görünür. Rusiya və Azərbaycan rəhbərliyi hər iki məsələdə kifayət qədər yaxın münasibətdədirler. Deməli, N.Patrusev Rusiya Prezidentinin beş bir münasibətdən məmənnun olduğunu və onu davam etdirmək əzminizi ifadə edib.

vam etdirmek özmini ifadə edib. Qeyd edilənlərin fonunda regional təhlükəsizliyin təminı məsələsinin vacibliyi aydın görünür. Rusiya burada hansıa qarışılığının olmasına maraqlı olmadığını nümayis etdirir. Cünki Moskva, fakti-

Türkiye, İran, Rusya, Hindistan, Çin kimi büyük dövlətlərin bir yerde olacağı təşkilatda Cənubi Qafqazın taleyi də həll oluna bilər. Bu zaman, təbii ki, hər bir ölkənin öz funksiyası olacaq. Məsələn, Ermenistan təlimatlar yerinə yetirən forpostdan yüksək status ala bilməz.

məz. Azərbaycanla isə regional məsələləri məsləhətləşməlidirlər. Çünkü Azərbaycan regional liderdir və konkret fəaliyyəti ilə geniş məkanda proseslərə təsir edə bilir. Məsələn, enerji təhlükəsizliyinin təminində, sivilizasiyalar, mədəniyyətlər və dinilararası dialoğun təşkilində və "Bir kəmər, bir yol" laiyihəsinin reallaşmasında aktiv iştirak edir.

Beləliklə, N.Patrushevin Azərbaycan səfəri regional geosiyasi proseslərlə qlobal trendlərin kəsişməsində aktuallıq kəsb edir. Zaman Moskva-Bakı əməkdaşlığının perspektivinin yüksək olduğunu təsdiqləyəcək.

Paşinyan öz hördüyü tora düşdü

İşgalçi ölkənin baş nazirinin Rusiyaya qarşı sərt bəyanatları onu çıxılmaz vəziyyətə salıb

Son günlər, ardıcıl olaraq, işgalçı ölkə olan Ermənistanda ara yenidən qarışır. Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Rusiyaya qarşı sərsəm bəanatları, bir tərəfdən küçə “demokrati”nın erməni xalqına verdiyi vələrin elə küçədə qalması, bir tərəfdən də, xarici siyasetdə sa-vadsızlığı ölkədə vəziyyətin çətin duruma düşməsinə səbəb olub. On başlıcası isə, Nikol Paşinyan çoxsaylı sədaqət andlarına rəğmən, Moskva ilə münasibətləri heç cür qaydaya sala bilmir. Kremlə hələ də ona şübhəli nəzərlə, “gizli qərbəçi” kimi baxırlar. Eyni zamanda, Qərbin özü də Paşinyanı “doğma” hesab eləmir, əksinə, rusun Ermənistanda növbəti sadıq caniş sanır. Bunu Ermənistan Təhlükəsizlik Şurasının katibi, Nikol Paşinyanın yaxın adamlarıdan və “Soros uşaqları”ndan olan Armen Qriqoryanın təzəcə başa çatan uğursuz ABŞ səfərindən də görmək mümkündür. Qriqoryanı Amerikada heç Trampin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Bolton da qəbul eləmədi...

Bu, gözlənilən idi. Çünkü Paşinyan Kremle bağlı Qarabağ klanı ilə, Dağılıq Qarabağdakı separatçı rejimlə münasibətlərin sərt xarakter aldığı, müharibe riskinin arttığı zamanda, yeganə oğlunu od-alovun içində, tehlükeli rəqiblər üçün potensial girov qismində Qarabağda saxlaya bilməzdi. Rusiya ilə münasibətlərdə yaşanan gərginlik və s. bütün bunlar Paşinyanı heç vaxt olmadiği qədər ayıq-sayıq olmaq zorunda qoyur.

Paşinyan nə əldən qoyur, nə də...

Bir məqamı da, xüsusi olaraq, vurğulamaq lazımdır ki, ekspertlər Paşinyanın hakimiyətə geldiyi ilk günlərdən qeyd etmişdir ki, onun siyasetçi kimi Ermənistanda sosial-iqtisadi vəziyyəti düzəltmək, cəmiyyətin siyasi atmosferini müsbət istiqamətə dəyişmək üçün heç bir resursu mövcud deyil. Ola bilsin ki, Paşinyan 27 ildən artıq bir vaxtda jurnalist fəaliyyəti ilə məşğul olub və ölkədə gedən siyasi proseslərdən azdan-çoxdan məlumatlıdır. Amma ümumiyyətə, bu insan heç bir idarəetmə qabiliyyətinə malik deyil. İkinci bir məqam isə, ondan ibarətdir ki, o, hakimiyətə kifayət qədər hazırlıqsız bir vəziyyətdə gəldi. Yəni Ermənistanda hakimiyətə gəlmək üçün, hər şeydən önce, ölkəni ağır sosial-iqtisadi durumdan qurtarmaq, bunun üçün xüsusi hazırlanmış bir platformaya sahib olmaq lazımdır. Paşinyanın belə bir platforması yox idi. Aydın görünür ki, Paşinyan xarici qüvvələrin aləti idi. Sadəcə, o hakimiyətə gəlməli idi ve gəldi.

Bu baxımdan, bu gün Ermənistandakı vəziyyət Sarkisyanın hakimiyətə dövründəki vəziyyətdən heç nə ilə fərqlənmir. Əksinə, vəziyyətin daha da ağırlaşdığını demək üçün əsaslı səbəblər var. Məsələn, Paşinyanın davranışlarına əsasən, demək olur ki, onun əsas məqsədi hakimiyətdəki mövqelərini möhkəmləndirməkdən ibarətdir. Çünkü aydın dərk edir ki, hakimiyətə gəlməmişdən önce, verdiyi vədləri həyata keçirə bilmir. Hər şeydən qabaq, bunun üçün Ermənistanın özünü resursları yoxdur. Azərbaycan və Türkiye ilə sərhədlər bağlıdır, iqtisadiyyatı birbaşa Azərbaycana vərəgülən Gürcüstanın Ermənistana vere

biləcəyi heç nə yoxdur, İran və dünya dövlətləri arasındaki münasibətlər isə hər kəsə məlumudur. Bu baxımdan da, Ermənistanın kimdənsə yardım almaq imkanı yoxdur. Diğer amil Rusiya ilə bağlıdır. Bu, bir faktordur ki, Rusiya Ermənistani həm hərbi, həm də iqtisadi cəhətdən hər zaman dəstekləyib. Amma bu gün vəziyyətdə bir qədər qeyri-müəyyənlilik müşahidə olunmaqdadır. Bu gün isə Paşinyanın mövqeyi bilinməzdir, daha doğrusu, Nikol iki meydanda oynamaya çalışır. Həm özünü Rusiyaya loyal göstərir, həm də Qərbdən müəyyən bir imdad diləyir. Bu gün Paşinyan hakimiyətinin yarıtmaz siyaseti erməni xalqında xəyal qırıqlığı yaradır.

Erməni xalqı, artıq “Qarabağ kartı”ndan doyub

Bütün bu belaların baş vermesində əsas faktor N.Paşinyanın Dağılıq Qarabağa qanunsuz səfərləridir ki, bu səfərlərin arxasında bir neçə əsas məqam dayanır. Birincisi, Paşinyan da Sarkisyan kimi, özünün siyasi oyularını Qarabağ məsələsi üzərində qurmağa çalışır. Sarkisyan müharibənin içərisində çıxmış bir adam idi. Ermənistanın müdafiə naziri işləmişdi. Ona görə də, bu müharibədə özünün siyasi hakimiyətini möhkəmləndirmək üçün istifadə edirdi. Amma Paşinyan bu proseslərin içərisində olmayıb. O, sadəcə, Sarkisyanı yamsıla-maqla, Qarabağ məsələsindən siyasi hakimiyətini möhkəmləndirmək üçün istifadə etməyə çalışır. Paşinyanın baş nazir seçildikdən sonra Dağılıq Qarabağa səfərlər edib orada şovinist çıxışlar etməsi, yənə də müharibə əhval-ruhiyyəli ritorikaya üstünlük vermesi erməni xalqının rəğbətini

qazanmağa hesablanıb. Amma erməni xalqı artıq, “Qarabağ kartı”ndan doyub.

Azərbaycan Prezidentinin qətiyyətli diplomatik fəaliyyəti

Bəli, münaqişənin həlli ilə bağlı əldə olunan nailiyyətlər, bir daha sübut edir ki, bu gün Azərbaycan Prezidenti Ermənistan üzərində, artıq qətiyyətli diplomatik qələbəsini ələbər. Uzun müddət idı deyirdik ki, biz, ilk növbədə, münaqişənin diplomatik həllinin tərəfdarıyıq. Ölkə Prezidenti İlham

Əliyev dəfələrlə çıxışlarında qeyd edib ki, keçən zaman Azərbaycanın xeyrinədir. Bəli, bu gün müşahidə etdiyimiz reallıqlar göstərir ki, dövlət başçısı, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müdrikcəsinə dediyi ifadələr reallıqda öz əksini tapmaqdadır. Həqiqətən də, bu gün Azərbaycan və Ermənistanın mövqeyi arasında müqayisə olunmayacaq dərəcədə fərq vardır. Azərbaycan kifayət qədər güclü bir ölkə, Ermənistan kifayət qədər güclü bir forpostdur. Biz müharibə itəsyedik, çox böyük itkilər vere bildik, iqtisadiyyatımızı bu qədər inkişaf etdirə bilməzdik, həm Azərbaycan, həm də region üçün global məstəviye çox böyük əhəmiyyət kəsb edən enerji layihələrini həyata keçirə bilməzdik. Tebii ki, dövlət siyasetimizin ana xəttini Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin olunması məsələsi təşkil edir. Artıq Azərbaycan sürətlə bu məqsədinə yaxınlaşmaqdadır və bu günün reallığı onu göstərir ki, həqiqətən də, zaman Azərbaycanın xeyrinə işləyir.

Erməni xalqı həqiqətləri anlayır, Paşinyan isə səhvərdən ibrət dərsi çıxarmır

Bələliklə, Azərbaycan Prezidentinin uzun illərdir bəyan etdiyi həqiqətləri erməni xalqı indi anlamağa başlayıb. Onlar indi dərk edirlər ki, ölkənin səfəli vəziyyətə düşməsinin səbəbkərə səfər Qarabağ kartı üzərində hakimiyətini qorumaq istəyən hərbi xunta olub. Gec də olsa, bunun fərqinə varan erməni xalqı hakimiyəti devirse də, heç də küçə “demokrati” Paşinyanın əvvəki hakimiyətin səhvərindən ibrət dərsi çıxarmadığı görünməkdədir. Bu gün Ermə-

nistanın ağır vəziyyəti əvvəki hakimiyətin gününə şükür dedizdirir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Ermənistanın dalan ölkəyə çevriləməsi və bunun əsas səbəbinin, mehz işgalçılıq siyasetini davam etdirməsi olduğunu dənə-dənə bəyan etməsi, əslində, bu ölkənin düşdürü vəziyyətin qısa xülasəsidir. Dövlət başçısının bu çıxışı, eyni zamanda, Ermənistana xalqına və hakimiyətinə bir xəbərdarlıq mahiyyətindədir. Ermənistana xalqı həqiqətləri vaxtında dərk etsəydi, ölkə həzirki iflic vəziyyətə düşməzdi. Dağılıq Qarabağ probleminin həllinin yubanması bu ölkənin vəziyyətini daha da ağırlaşdırır.

Erməni xalqı, özü də etiraf edir ki, Ermənistanın torpaqlarımızı işgal altında saxlaması nəticəsində, Azərbaycan Ermənistəni iqtisdi, siyasi və nəqliyyat danalına dirəyib. Ermənistan bu blokadadan çıxmək üçün işgalçılıq siyasetindən el çəkməlidir.

Paşinyanın puç olan “gurultulu” vədləri

Nikol Paşinyan Ermənistanda baş nazir olan məqamda bir sıra “gurultulu” vədlərlə, o cümlədən, Ermənistanda demoqrafik göstəricilərin yaxın perspektivdə yaxşılaşacaqını vəd edirdi. Bütün vədlər kimi, populizm üzərində qurulan bu vədlər də realliga söykənmirdi. Ancaq son statistik rəqəmlər fərqli mənşəni ortaya qoymuş. Məlum oldu ki, Ermənistanda Paşinyanın, ireli sürülen iddialarını həyata keçirmək üçün, heç bir resurs mövcud deyil. Sovetlər dağlıandan sonra bu ölkənin əhalisi 3 milyon nefər çatmayıb. İllik doğulanlarla ənlərin fərqini nəzərə alsaq, 30 ildə bu ölkədə əhalinin artımı 300 mindən çox olmayacağı. Rəsmi məlumatlara əsasən, Ermənistanda ilde 38-39 min nefər doğulur. Hər min nefər düşən ənlərin sayı isə 28-30 min nefər təşkil edir. Belə çıxır ki, Ermənistan əhalisinin sayı ildə 10 min nefər artacaq, 30 ildə isə bu rəqəm 300 min nefər təşkil edəcək. BMT-nin hesablaşmasına görə, 2050-ci ildə, ən pis halda, 2 milyon 573, orta vəziyyətdə 2 miyon 816, ən yaxşı halda isə, 3 milyon 65 min nefər, 2100-cü ildə isə, ən pis halda, 1 milyon 207 min, orta vəziyyətdə 2 milyona çata bilər. Ətən ilin uyğun dövrü ilə müqayisədə ölkə əhalisinin sayı 8500 nefər azalıb. Politoloqların sözlərinə görə, bu durumda Paşinyanın hakimiyəti uzun çəkməyəcək. Artıq ölkədə vəziyyət getdikcə ağırlaşır, erməni xalqı yenidən mitinq və aksiyalar keçirməkdərlər. Çünkü boş vədlər və reallaşmayan siyasi-iqtisadi islahatlar fonunda Paşinyanın erməni ictimaiyyətində reytingi düşməkdədir. Ən yaxşı halda, o, sələfləri kimi güc yolu ilə hakimiyətini saxlamağa çalışacaq. Ancaq erməni xalqı mütləq şəkildə Paşinyandan hesab soracaq.

Ümumiyyətlə, real vəziyyət, onu sübut edir ki, Ermənistanın bir dövlət olaraq mövcudluğunu və gələcəyi Dağılıq Qarabağ amilindən asılıdır. Çünkü bu dövlətin gələcəyi Azərbaycanla qonşuluq prinsiplərinə əməl etməkdən keçir. İşgalçi Ermənistanın baş naziri Paşinyan da sələfləri kimi, səbəbi qoynub nəticələrlə uğursuz mübarizə aparır. Deməli, yekun eyni olacaq, daha dəqiqi, daha pis olacaq... Bu isə, bir daha o deməkdir ki, Ermənistanın sosial bələldən xilas yolu rəsmi Bakıdan keçir.

A.SƏMƏDOVA

10 sentyabr 2019-cu il

Bu gün Hicri-Qəməri təqvimini ilə Məhərrəm ayının 10-cu günü - Aşura Günüdür

Azərbaycan dünyəvi və müasir dövlət olmaqla yanaşı, milli dəyərlərə, hörmətlə yanaşan ölkədir

Bütün dinlərin və etnik qrupların nümayəndələrinin birgə yaşıdığı Azərbaycanda hər kəs dini mənsubiyətindən, irqindən asılı olmayaq, azad və sərbəst fəaliyyət göstərir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin vurğulduğu kimi, Azərbaycan çoxkonfessiyalı və çoxmillətli ölkədir və bu, bizim böyük sərvətimizdir: "...Özüntəcrid, nifrət hissənin bəslənilməsi və ya özünün digərlərinən üstün tutulması, bumerang effekti verəcək və nəticədə, bu işə məşğul olanların özlərinə xələt getirəcək".

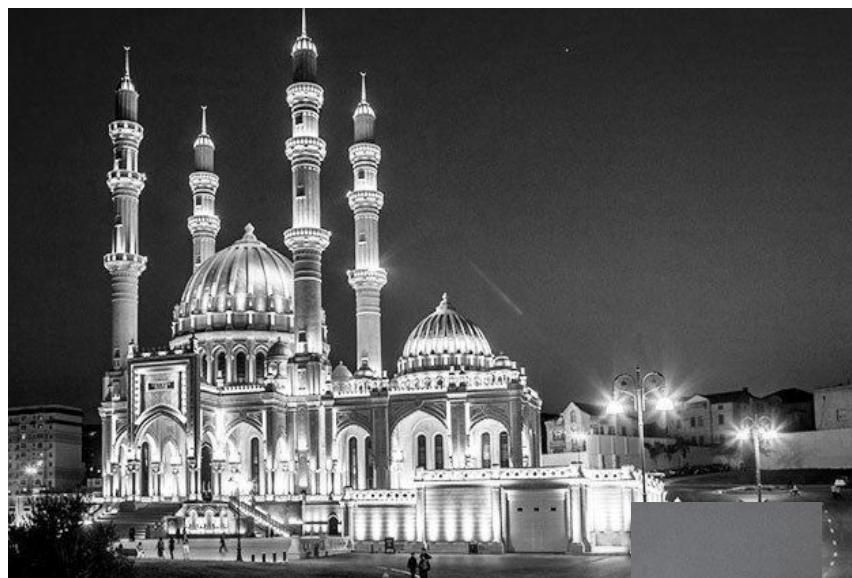
Azərbaycanda dindarların sərbəst surətdə ibadət etmələri üçün dövlət tərəfindən hər cür şərait yaradılıb və məzheb məhrəbənliyi mövcuddur. Bunun əsas səbəbi Azərbaycandakı din-dövlət münasibətləridir. Bu, onu göstərir ki, Azərbaycan dünyəvi, müasir, dünyaya açıq olan dövlət olmaqla yanaşı, milli dəyərlərə, adət-ənənələrində böyük hörmətə yanaşan bir ölkədir. Azərbaycan tarixən tolerant ölkə olub və hazırda bu, dövlət siyaseti kimi, ölkə rəhbərliyi tərəfindən uğurla davam etdirilir. Ölkəmizdə 13 kilsənin və 7 sinagogun fəaliyyəti əsas göstəricidir. Azərbaycanın dünya tolerantlığına verdiyi töhfə Beynəlxalq aləmdə nümunə kimi qiymətləndirilir.

Bütün dinlər hörmətlə yanaşan Azərbaycanın islami dəyərlərə olan münasibəti əməli fəaliyyətdə aydın görünür. Ölkəmizdə iki mindən artıq məscidi olmasına fikrimizi əsaslandırır.

Tariximizi, mədəniyyətimizi, adət-ənənələrimizi və həyat tərzimizi eks etdirən dini mərasimlər

Ölkəmizdə keçirilən dini mərasimlər tariximizi, mədəniyyətimizi, adət-ənənələrimizi və həyat tərzimizi eks etdirir. Dini mərasimlər arasında Məhərrəmlik mərasimləri de tarixi adət-ənənələrimizə söykənir. Aşura Günü müsəlmanların yaddaşı mühüm hadisələrin baş verdiyi gün kimi yadda qalmışdır. Hicri-Qəməri təqvimini ilə bu gün Məhərrəm ayının 10-cu günü - Aşura Günüdür. Müsəlmanlar Aşura Gününde İmam Hüseynin (ə) şəhid edilməsinə görə geniş şəkildə əzadərləq mərasimləri keçirirlər.

"Aşura" əreb sözüdür və onuncu deməkdir. Tarixi mənbələrə əsasən, Kərbəla hadisəsindən evvel də, Aşura Günü məsələmanlar arasında özünməsus şəkildə önem verilib. Lakin hicrətin 61-ci ilində Məhərrəm ayının 10-da İmam Hüseyn (ə) və onun 72 səhabəsi İraqın Neynəvə əyalətində yerləşən Kərbəla sahrasında zalim Bəni-Üməyyə xəlifəsi Yezid ibn Müaviye tərəfindən şəhid edilib. İmam Hüseynlə (ə) birgə bütün 72 nəfərin başı bədənindən ayrıılır. Başsız bədənlər üstündə atlar çapılır. Başlar isə, nizələrə vurularaq, digərlərinə ibret olsun deyə, İraq və Şam şəhərlərində gəzdirilir. İmam Hüseynin (ə) ailəsi isə esir götürülür və Dəməşqə Yezidin hüzuruna aparılır. Hadisinin 14 əsr önce, baş vermesinə baxmayaraq, hər il bu olayı yüz milyonlarla insan xatırlayırlar.

və onu digər nəsillərə təlim edir.

İmam Hüseyn ibn Əli (ə) Həzərəti Məhəmməd (s) Peyğəmbərin nəvəsi olmaqla yanaşı, həm də, birinci İmam Həzərət Əlinin (ə) oğlu, eyni zamanda, müsəlman ümətinin üçüncü imamıdır. İslam Peyğəmbərinin ən sevimli olan İmam Hüseyn (ə) Hicri tarixinin 4-cü ilinin Şaban ayında dünyaya göz açıb. Peyğəmbərdən nəql edilən çoxsaylı hədislərə görə, o, cənnət gənclərinin ağasıdır. Qurani-Kərimdə "Əhzab" surəsinin 33-cü ayesinə əsasən, beş müqəddəs insandan təşkil edilmiş Əhli-beyt ailəsinin biridir. Səhabələrdən nəql edilən hədislərə əsasən, o, Peyğəmbərin ən sevimli nəvələrindən olub və Həzərəti Məhəmməd (s) Hüseyn (ə) düşmənlərinə hələ öz sağlığında Peyğəmbər düşmənləri adlandırib. Aşura Günü baş veren faciə islam dünyasında yeni və ciddi siyasi hərəkatlar yaradır. Tövbəkarlar qiyamı, Zeyd ibn Əlinin qiyamı, daha sonra Yəhya ibn Zeydin, Nefsi Zəkiyyə, Məhəmməd ibn Qasim, Təbətəbi Hüseyni və Teberistanlı Əlevlərin qiyamı və zülmkar hökumətlərə qarşı digər qiyamlar Aşura faciəsinin nəticəsində baş vermişdir.

Aşura faciəsi, bir daha sübut edir ki, zülm və işgalçılıq fədakarlıq, qorxmazlıq

və mərdliyin qarşısında acizdir, həmisi də aciz qalacaq. Bunu İmam Hüseynin (ə) Kərbəlada göstərdiyi şücaət və mərdanlıq sübuta yetirib.

Bu gün Aşura faciəsi digərlərindən fərqlənir. Onu yaşıdan və xatirələrden silinməsinə imkan verməyən əsas amil, ondan ibarətdir ki, Aşura heç bir qurum tərəfindən təbliğ edilmir və ona sevgi ədalət sevərlərin öz içindən qaynaqlanır.

Aşura Günü qanvermə aksiyalarının təşkil olunması Azərbaycanın dini ənənələrə və xüsusən də, Kərbəla hadisəsinin qeyd olunmasına daha bir humanist təhfəsidir. Ümid edirik ki, dünyanın digər bölgələrində Aşurani qeyd edən müsəlmanlar Azərbaycanda mövcud olan bu humanist ənənəni mənimsəyərək, Məhərrəmlik mərasimlərini islamın və Kərbəla şəhidlərinin şəninə uyğun şəkildə qeyd edəcəklər.

Xalqımız tarixi ənənələrinə söykənir və hər il Aşura mərasimi ilə bağlı qanvermə aksiyaları keçirilir. Bu gün də, ənənəyə uyğun olaraq, ölkəmizin müxtəlif məkanlarında qana ehtiyacı olan xəstələrə yardım məqsədi ilə könüllü qanvermə aksiyası keçiriləcək.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

"Qidanın tərkibinin zənginləşdirilməsi çox aktual bir məsələdir"

Hazırda dünya əhalisinin üçdə bir hissəsi mikronutriyent çatışmazlıqlarına dəmir, vitamin A, fol turşusu, sink və yod çatışmazlığından eziyyət çəkir. Bunlardan ən geniş yayılmış isə dəmir çatışmazlığılığıdır. Statistikaya nəzər salsaq görərik ki, hazırda dünyada 2 milyard insan anemiya çatışmazlığı problemi ilə üzləşib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin sədri Qoşqar Təhməzli Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin tərəfdəşliyi ilə UNİSEF və Qida Mehsullarının Zənginləşdirilməsi Təşəbbüsü tərəfindən təşkil olunan və ABŞ-in Beynəlxalq İnkışaf Agentliyinin (USAID) dəstəyi ilə keçirilən unun zənginləşdirilməsi işinin planlaşdırılması, icrası və monitoringi üzrə regional seminarda deyib.

Agentlik sədri mətbuat nümayəndələrinə bildirib: "Sağlam qida - sağlam insan, sağlam insan - sağlam nəsil deməkdir. Bu gün Azərbaycanda 5 yaşınadək uşaqların 15 faizində dəmir, 24, 2 faizində anemiya qeydə alınır. Təəssüt hissi ilə qeyd etmək lazımdır ki, həmin göstəricilər qadınlar arasında daha yüksəkdir. Onların 34 faizində dəmir, 38 faizində anemiya müşahidə olunur. Hamile qadınların təxminən 40 faizi anemiyadan eziyyət çəkir. Dəmir çatışmazlığı dəmir deficitli anemiyaların yaranmasına səbəb olur. Bu isə xüsusi həssas əhali qrupunun - qadınların sağlamlığına, dünyaya gətirdikləri uşaqlarının immun sisteminin zəif olmasına, dəhaç infeksiyalara məruz qalmasına, fiziki və intellektual inkişaflarına mənfi təsir göstərir. Ona görə də qidanın tərkibinin zənginləşdirilməsi, vitamin və mineral çatışmazlığını aradan qaldırılması böyük əhəmiyyət kəsb edir və çox aktual bir məsələdir.

Avropa İttifaqı mqrantlara görə Türkiyəyə 5,6 milyard avro ayırıb

Avropa İttifaqı (Ai) mqrant böhranını həll etmək üçün nəzərdə tutulan 6 milyard avronun 5,6 milyardını artıq Türkiyəyə təqdim edib. BBC telekanalının saytında yer alan məlumatə görə, bunu Avropa Komissiyasının nümayəndəsi Nataşa Berto Brüsseldə keçirilən mətbuat konfransında bəyan edib. O eləve edib ki, qalan məbleğ bu yaxınlarda Ankaraya veriləcək.

Avropa Komissiyasının nümayəndəsi növbəti dəfə bəyan edib ki, Brüssel 2016-cı ilin martında keçirilən sammitde imzalanmış Ai-Türkiyə razılaşmasının şərtlərinə sadıqdır. O deyib: "Biz sazişin həyata keçirilməsinə sadıq və türkiyəli tərəfdəşlərimizdən da bunu gözləyirik".

"Rusiya-ABŞ münasibətləri bir-birinə zidd iki xətt üzrə inkişafdadır"

"Rusiya-ABŞ münasibətləri bir-birinə zidd 2 xətt üzrə inkişafdadır". Bunu SiA-ya açıqlamasında Siyasi İnovasiya və Texnologiyalar Mərkəzinin direktoru, politoloq Mübariz Əhmədəoğlu deyib.

Mərkəz sədrinin sözlərinə görə, ABŞ prezidenti D.Tramp Rusiya ilə münasibətləri irəlilətmək isteyir: "Hətta Rusiyanın yenidən G-7 formatına qayıdaraq G-8 formatına çevrilməsini təklif etdi. Bu məsələ G-7-nin Fransada keçirilən sammitində müzakirə olundu, amma konsensus əldə olunmadı. ABŞ Dövlət Katibi M.Pompeo prezident D.Trampın bununla bağlı göstəriş verdiyi və o göstərişə uyğun da ABŞ rəsmilərinin hərəket etdiyi bildirdi. Rusiya G-7-yə qayıtmalı, G-7 formatı G-8 formatına çevrilməlidir.

ABŞ MDB məkanında yeni siyaset aparmağa başlayıb. Ukrayna, Belarus və Moldovada reallaşdırıldığı son prosesləri ABŞ-in Rusiya üçün yeni həlqə yaratması kimi başa düşmək olar. Ukraynanın ABŞ-in diktəsi ilə hərəket etməsi bəlliidir. C.Boltonun Moldova və Belarusa səfərləri də kifayət qədər yeni perspektiv yarada bilib. Moldova Rusiyadan təkcə Dnestryani məsələyə görə deyil, həm də qaz məsələsinə görə asildir. Əgər C.Bolton Moldova üçün ucuz qaz məsələni həll edə bilərsə, Moldovanın Rusiyadan aralanması çox asandır. C.Bolton Moldovaya gəlməzdən bir neçə gün önce RF Müdafiə naziri S.Şoyqu Moldovada idi və təxminən 15 il bundan qabaq dayandırılmış silahlıların utilizasiyası prosesinin yenidən başlanması razılışdırıldı. Dnestryanı bölgədə Rusiyanın silah anbarı mehvə edilməsi münaqişənin təzimlənməsinə çox böyük dinamizm verə bilər. Dnestryanı bölgədəki silah anbarı Rusiyanın Avropa qitəsindən böyük silah anbarıdır. Böyük təhlükə mənbəyi də olaraq qalır. C.Boltonun Belarusa səfərini öz sözü ilə belə ümumişdirmək olar ki, Belarus prezidenti A.Lukaşenko ilə dil tapmaq mümkündür. Eyni bu qaydada Rusiya da ABŞ-a qarşı borclu qalmır. Rusiya ABŞ-in talibləndə əldə etdiyi razılışmanın qaranti olmağa hazır olduğunu bəyan etdi.

RF prezidenti V.Putin Fransaya səfər etdi. Fransa prezidenti E.Makron Rusiya nümayəndə heyətinə, prezident V.Putinə xüsusi ehtiram göstərdi. Bu tekə qonaqpərvərlik anlamında deyildi. O, Rusiyani sivilizasiyanın bir tərkib hissəsi kimi təqdim etdi və iki böyük millətin - fransız və rus xalqının birgə yaşaması olduğunu bildirdi. Bu, əsrlər boyu Avropa formalaşmış konsepsiya zidd mövqedir. Avropalıların təhləşüründə Rusiya yaxşı halda böyük ərazi, böyük xammal mənbəyidir. Rusiya Avropa sivilizasiyاسının tərkib hissəsi deyil. İlk dəfə id ki, Fransa lideri Rusiyani Avropa sivilizasiyاسının tərkib hissəsi adlandırdı. Görüş zamanı qlobal məsələlər, Suriya, İran, beynəlxalq sabitlik məsələləri ilə yanaşı regional konfliktlər də müzakirə olundu. Müzakirə olunan regional konfliktlər içərisində Dağlıq Qarabağ məsələsi də var idı".

RF prezidenti V.Putin Fransaya səfər etdi. Fransa prezidenti E.Makron Rusiya nümayəndə heyətinə, prezident V.Putinə xüsusi ehtiram göstərdi. Bu tekə qonaqpərvərlik anlamında deyildi. O, Rusiyani sivilizasiyanın bir tərkib hissəsi kimi təqdim etdi və iki böyük millətin - fransız və rus xalqının birgə yaşaması olduğunu bildirdi. Bu, əsrlər boyu Avropa formalaşmış konsepsiya zidd mövqedir. Avropalıların təhləşüründə Rusiya yaxşı halda böyük ərazi, böyük xammal mənbəyidir. Rusiya Avropa sivilizasiyاسının tərkib hissəsi deyil. İlk dəfə id ki, Fransa lideri Rusiyani Avropa sivilizasiyاسının tərkib hissəsi adlandırdı. Görüş zamanı qlobal məsələlər, Suriya, İran, beynəlxalq sabitlik məsələləri ilə yanaşı regional konfliktlər də müzakirə olundu. Müzakirə olunan regional konfliktlər içərisində Dağlıq Qarabağ məsələsi də var idı".

Kreml Ermənistandan niyə üz döndərir?

Stanislav Tarasov: "Çox ziddiyətli bəyanatlar var, biz anlaya bilmirik ki, Paşinyan, konkret olaraq, nə istəyir"

Ermənistən baş naziri Nikol Paşinyanın ultra-milləti "Sasna Sır" partiyasının sədri Jirayr Sefilyanla görüşü ölkədəki politoloqlarla yanaşı, Rusyanın siyasi analitikləri tərəfindən də sərt tənqid olunub. Belə ki, erməni siyasi şəhərçilərinin əksəriyyəti terror üzərində qurulmuş hərəkatın siyasi partiyaya çəvirləməsini, sonradan isə, hakimiyətə yaxın siyasi təşkilat olaraq, fəaliyyət göstərməsini müxtəlif aspektlərdən tənqid atəşinə tuturlar.

Bu baxımdan, Paşinyanın sözügedən görüşdəki ifadə və bəyanatları Rusiya tərəfindən də izlənilib və onun barəsində sərt fikirlər səslənməyə başlayıb.

Bu görüş ve görüşdə səslənən fikirlərlə bağlı ermənilərin "ter.am" sayti rusiyalı ermənipərəst politoloq Stanislav Tarasovdan müsahibə alıb və o da, öz növbəsində, Serj Sarkisyan hakimiyətini tərif edərək, Paşinyanın siyasi idarəciliyini hədəfə alıb.

"Nikol Paşinyan bir-birinə zidd bəyanatlar verir və biz heç cür anlaya bilmirik ki, Paşinyan, konkret olaraq, ne istəyir və nəyi nəzərdə tutur" deyə rusiyalı siyasi analistik, həmçinin, onu da bildirib ki, Jirayr Sefilyanın Moskvanın Paşinyandandır qısa zamanda qurtulmaq qərarını verməsi barədə fikirləri dezinformasiya olsa belə, Rusiya hakimiyəti Ermənistən mövcud hakimiyətinin mühüm məsələlərdə hansı mövqədə olmasına anlımur.

Digər tərəfdən, Moskvanın hazırda Paşinyana necə münasibet göstərməsi məsələsinə də toxunan Tarasov qeyd edib ki, Kreml belə məsələlərdə həssasdır: "Moskva obyektivdir və Paşinyanın nə dediyini diqqətlə oxuyur, çox ziddiyətli bəyanatlar var, biz anlaya bilmirik ki, o, konkret olaraq, nəyi nəzərdə tutur. Deyək ki, Qarabağla bağlı bəyanatları, hətta mənə də aydın deyil. O, gah bəyan edir ki, Qarabağ tərəfi danışçılarla iştirak etməlidir, gah da deyir ki, Qarabağ və Ermenistan vahiddir, yaxud "Artsax" Ermənistəndir. Əger nəyise etmək istəyirsənət, əger danışçılar formatını dəyişdirmək istəyirsənət, onda onu dəyişməye cəhd göstər, mövcud formatdan imtina et, konkret gediş elə... Yox, əger dəyişmək istəmirsenət, onda belə danışmağa nə görək var? Danışçılar köhnə ssenari üzrə gedir, necə ki, əvvəli hakimiyət də bu ssenari üzrə fəaliyyət göstərirdi, heç nə dəyişilməyib".

"Nə zaman Paşinyan desə ki, o, ümumiyyətlə, nə istəyir, bax, onda biz həmin məsələni qiyatləndirib, xoşumuza gəlib-gelmədiyini deyə bilərik"

Qarabağdan başqa Moskvanın Paşinyanla bağlı digər anlaşılmaz məqamlarının olub-olmamasına da toxunan rusiyalı politoloq qeyd edib ki, Ermənistən xarici siyaseti daha çox əyalət idarəetməsinə bənzəyir. "Paşinyanın analitikləri regionda baş verənlərlə bağlı zamanla ayaqlaşmayı, proseslərə münasibət bildirməyi bacarmırlar" deyə Sta-

nislav Tarasov onu da bildirib ki, kurd və abkaz məsələlərində qiyəmtərə endirimler etmək lazımdır: "Lakin bütün bunların müqabilində, o, bəyan edir ki, dünya erməniçiliyinin lideri olmaq istəyir... Yenə də bəyanatda ziddiyətler var ki, burada konkret istənilən nedir. Nə zaman Paşinyan desə ki, o, ümumiyyətlə, nə istəyir, bax, onda biz həmin məsələni qiyəmtəndirib, xoşumuza gəlib-gelmədiyini deyə bilərik".

"Mitinglərdə çıxış etmək deyil, bilik qazanmaq, təhsil almaq və kitabxanalarda oturmaq lazımdır"

Ermənistən regiondakı çağırışlara adekvat cavab verməməsi məsələsinə toxunan rusiyalı politoloq bildirib ki, bütövlükde, Paşinyanın müşavirə aparıcı xəifdir və analistik xidmət yoxdur: "Mənə ele gəlir ki, onlar haradada kitabçalar oxuyublar və indi de oxuduqlarını həyata keçirməyə cəhd edirlər. Bəlkə də, belə düşünmək olardı ki, onlar gənc insanlardırlar və müasir düşüncələrə malikdirlər, ancaq əslində, onlar öz düşüncələri ilə Serj Sarkisyan komandasından geri qalırlar. Mitinglərdə çıxış etmək deyil, bilik qazanmaq, təhsil almaq və kitabxanalarda oturmaq lazımdır".

"Hətta rusiyalı turistlər tərəfində sevilən Ararat (Ağrı dağı) dağı Ermənistənə rəzisində deyil"

Rusiyalı politoq Ermənistən onun ölkəsində asılı olduğuna eyham vuraraq, onu da qeyd edib ki, Rusiya Sovet İttifaqı deyil, imperialist Rusiya indi yenidir, tamamilə başqadır, Ermənistən siyaseti, iqtisadiyyatı Rusiya Federasiyası üçün hansı praktiki maraq kəsb edə bilər: "... Hətta rusiyalı turistlər tərəfində sevilən Ararat (Ağrı dağı-red.) Ermənistənə rəzisində deyil... Anlamاق lazımdır ki, Rusiya böyük dövlətdir, əger Ermənistən hesab edirsə ki, onun RF-yə pretenziyaları var, onda özüne yeni partnyor seçsin. Ona kim manə olur ki? Mən yenə də anlıram ki, nəyə görə Paşinyan, konkret olaraq, bəyan etmir ki, nəyi istəyir və haraya doğru gedir. Qoy desin ki, bəli, o, NATO və ABŞ-la əməkdaşlıq etmək niyyətindədir, Avropa ilə işləyir və s. Onda her şey aydın olacaq. Lakin göründüyü kimi, o, qəti olaraq bir söz demir. Serj Sarkisyanın vaxtında dəqiq, müyyən edilmiş mövqə var idi və bu da, bizim xoşumuza gəlirdi".

Qeyd edək ki, Stanislav Tarasov Kremlə yaxınlığı ile seçilən və Rusyanın dövlət rəhbərliyi ilə məsləhətəşmələr aparan politoloqlardandır. Serj Sarkisyanın hakimiyəti zamanında onun anti-Azərbaycan ritorikalı şəhərləri daha mox səslənirdi. Lakin hazırda onun mövqeyi Nikol Paşinyanı sərt şəkildə təhqir hədəfinə çevrilib. Daha dəqiq desək, Kremlin Paşinyana münasibətinin soyuq olması, nəticə etibarı ilə Moskvanın anti-Ermənistən baxışlarına daha çox üstünlük verir.

Rövşən RƏSULOV

İşgalçi həyəsizliq edir, dünya birliyi isə susur

"İşgal altındaki Azərbaycan torpaqlarında bələdiyyə seçkilərin keçirilməsi münaqişənin sülh yolu ilə həll olunmasına bir əngəldir"

Sentyabrın 8-də Ermənistən işgal etdiyi Azərbaycan torpaqlarında bələdiyyələrə qondarma seçkilər keçirildi. Təbii ki, bu seçkilərin keçirilməsi Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həlliənə əngəl yaradan növbəti addımdır. Dünya birliyinin, xüsusi ilə də, qondarma seçkilərin keçirilməsinə ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrələrinin seyri qalması münaqişənin həllinə ikili yanaşmadan başqa bir şey deyil. Söhbət etdiyimiz müsahibələrimiz işgal altında olan Azərbaycan ərazilərində yerli orqanlara seçkilərin keçirilməsini işgalçi Ermənistən beynəlxalq birliyə qarşı çıxmazı kimi qiyatləndirdilər və qəsbkar dövlətin cəzalandırılmasının vacibliyini qeyd etdilər.

Millet vəkili Azər Badamov: "Bu seçkini ermənilərdən başqa heç kim tanımır və tanıya bilməz"

- İşgal altındaki Azərbaycan torpaqlarında keçirilən hər hansı bir seçki, o cümledən, sentyabrın 8-də keçirilmiş bələdiyyə seçkisinin heç bir hüquqi əsası yoxdur. Bu seçkini ermənilərdən başqa heç kim tanımır və tanıya bilməz. Çünkü Dağılıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir və dünya da oranı Azərbaycanın ərazisi kimi rəsmən tanır. Bütün bunlarla yanaşı, orada bələdiyyə seçkilərinin keçirilməsi münaqişənin sülh yolu ilə həll olunmasına bir engəldir. Son vaxtlar Paşinyanın səsəm bəyanatları və indi de seçkilərin keçirilməsi, ümumilikdə, danışçılar prosesini qüvvədən salır. ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrələrinin ermənilərin özbaşılıqlarını susqunluqla qarşılamasını ise

ikili standartların nəticəsi hesab edirəm. Bütün bunlardan sonra Minsk Qrupun həmsədrələri hansı üzlə regiona səfərlər edəcəyi ni və münaqişə barəsində danışacaqlarını anlamıram. Düşünürəm ki, biz hər zaman Ali Baş Komandanın əmrini gözləməliyik və buna hazır olmaliyiq.

Azərbaycan Mətbuat Şurasının sədr müavini, Beynəlxalq Avrasiya Mətbuat Fonduunun sədri Umud Rəhimoglu: "İşgalçi cəzasız qala bilməz"

- Uzun illərdir ki, Ermənistən işgal etdiyi Azərbaycan ərazilərində müxtəlif vaxtlarda, müxtəlif "tədbirlər", "seçkilər", "referendumlar" keçirilib. Növbəti bir oyundan - sentyabrın 8-də işgal altındakı Dağılıq Qarabağın yerli orqanlarına seçkilərin keçirilməsi qəsbkar Ermənistən növbəti məkrli planlarının tərkib hissəsidir. Bu seçkilərin heç bir hüquqi əsası yoxdur və ola da bilməz. Çünkü, dünya birliyi və beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanır. BMT-nin Tehlükəsizlik Şurası qəbul etdiyi 4 qətnaməsi ilə Ermənistən işgalçi olduğunu və Azərbaycan torpaqlarını işgal etdiyini təsdiq edib. İşgalçi cəzasız qala bilməz. Buna görə, iqtisadi sanksiyalar tətbiq etmək, qəsbikar öz yərini göstərməli, Azərbaycanın torpaqlarının boşaldılmasına məcbur etməlidir. Əks-təqdirde, işgalçi həyəsiz əməllərini və fealiyyətini genişləndirə bilər. Bu halda, Azərbaycan sərt tədbirlər görməli olacaq, necə ki, 2016-ci il aprel zəferini Ermənistənə göstərməklə, qısa zamanda böyük ərazilərimizi işgaldən azad etdi.

GÜLYANƏ

Ermənistən hökuməti iqtisadi inqilabdan uzaqdır

Hökumət planı iqtisadi inqilabdan 100 kilometr məsafədədir. SIA Ermənistənə məxsus Iragir.am saytında yayımlanan məlumatla istinadən xəber verir ki, bu baredə Çiçəklənən Ermənistən Partiyasının lideri Qaqik Sarukyan dönen parlamentdə vergi orqanlarının onun müəssisələrində yoxlamalar aparıb-aparmaması barede sorusularən deyib. Tsarukyanın sözlərinə görə, hökmətin iqtisadi planı iqtisadi inqilab sebəb ola bilməz. "Dədim ki, təqdim olunan hökumət planı iqtisadi inqilabın planı ola bilməz. Bu iqtisadi inqilabın bir programı olmadığını yaza və imzalaya bilərəm və bu program və yanaşma ilə heç bir iqtisadi inqilab ola bilməz. Bu layihə iqtisadi inqilabdan 100 kilometr məsafədədir", deyə partiyanın lideri Qaqik Sarukyan bildirib.

İnam Hacıyev

Ermənistənda oğurluqla bağlı cinayət hadisələri artıb

Ermənistən polisi bir əcnəbinin cüzdanını oğurlayan şəxsi hebs edib. SIA Ermənistənə məxsus Iragir.am saytında yayımlanan məlumatla istinadən xəber verir ki, sentyabrın 6-da Ermənistənda turist olan 62 yaşlı bir qadın Mərkəzi Polis İdarəsinə müraciət edib. Məlumatda qeyd edilir ki, Ermeniyanda turist olan qadın cüzdanının sənədlər və bank kartları ilə birlikdə oğurlandığını söyləyib. İrəvan Polis İdarəsinin Cinayət Axṭarış İdarəsinin emekdaşları cinayətin ifşasına cəlb olunublar və cinayət törlətməkdə şübhəli bilinən şəxsin şəxsiyyəti barədə əməliyyat məlumatı alıblar və ertəsi gün onu tapıblar.

Mərkəzi polis bölməsinə aparılan 30 yaşlı kişi oğurluq etdiyini etraf edib. Oğurluq qismən açılıb və o müsadiqə edilib. Hazırda vəziyyət dəqiqləşdirilir.

AXCP-dən daha bir istefa - səbəblər və ittihamlar dəyişməyib

Namiq Sadıqlı "Əli Kərimli hər üç aydan bir 2 saatlıq mitinqlər keçirməklə, işini bitmiş hesab edir, partiyadaşlarını günahsız yerə həbsxanalara doldurmaqla, özünə müəyyən dividend qazanmağı xoşlayır"

Hər il AXCP sıralarını tərk edən cəbhəciliər bu siyasi müxali-fət təşkilatının qapısını kifayət qədər sərt şəkildə çırpıb-ge-dirler. Maraqlısı da budur ki, artıq Xalq Cəbhəsindən gedənlərin hər biri eyni səbəbləri gətirir, eyni ittihamları səsləndirir və partiyaların sədrini Ə.Kərimli barədə eyni düşüncələrini ictimai-leşdirirlər. O cümlədən, istefalar hər il və kütləvi şəkildə reallaşdırılır ki, buda birbaşa Ə.Kərimlinin yarıtmaz fəaliyyəti, xarici qüvvələrlə əməkdaşlıq edərək, dövlətçilik maraqlarını satması, onun səhvərini üzünə deyənlərə qarşı amansız siyasi repressiya-lar, təhdidlər və hücumlar tətbiq etməsi, eləcə də, digər bənzər olaylardır. Biz ötən illərdə baş vermiş istefaların bəzilərini və onların səbəblərini bir daha xatırlaya bilərik.

Misal üçün, sahib cəbhəcili Qaraxan Ağayev 2014-cü ildə AXCP sıralarını tərk edərək deyib ki, Ə.Kərimlinin yarıtmaz siyaseti və iddiaları düzülməz həddə çatıb. "Partiyanın yürüdüyü daxili və xarici siyaset kursu iflasa uğrayıb" deyə o, bəyanatında qeyd edib.

Öncəki illərdəki istefa bəyanatından: "Əli Kərimli erasına birlikdə son qoymalıyıq"

Həmin il AXCP-nin Sumqayıt şəhər təşkilatının keçmiş sədrini Kəmaleddin Vilayətoğlunun verdiyi məlumatə görə isə, partiyanın yarıtmaz siyasetinə görə, 49 nəfər AXCP üzvü partiyadan istefa verib. 2016-ci ildə Nərimanov rayon təşkilatının sədr müavini, AXCP gənclər komitəsinin fəali Dəyanət Babayev, partiya üzvləri Cavid Musazadə və Ehtiram Mehdiyev də Ə.Kərimlinin qeyri-demokratik və avtoritar idarəciliyindən bezdiplərini bəyan edərək, AXCP sıralarını tərk ediblər. Həmin istefa bəyanatını da xatırlatmaq istərdik. SİTAT: "Gəncliyin ruhunu, istifade edilməyen bir tarla kimi, özbaşına qoysanız orada gicitik və tikandan başqa bir şey tapa bilməzsiz. Mən 2009-cu ildə AXCP sıralarına könülüük şəkildə öz olmuşam. AXCP-də olan her kəs kimi əvvəller mən də Ə.Kərimlini "supermen" kimi görürüm. 2010-cu ildə Ə.Kərimlinin şəxsi təyinatı ilə AXCP Suraxanı rayon şöbəsinin gənclər komitəsinin sədrini oldum və az müd-dət ərzində etrafıma yüzlərle gənc topladım. Partiyada uğursuz siyaseti görüb tənqidə başladığda isə məni partiyadaxılı işlərdən uzaq tutmağa başladılar. Bize öz liderine qarşı çıxmamağı, iştirilən halda, onu tənqid etməməyi əmr kimi qəbul etdirmişdilər. Artıq Ə.Kərimli erasına birlikdə son qoymalıyıq. Bize 23 ildir öz şəxsi mənafeyinə qulluq edən müxalifet yox, yeni fikirli, intellektual gənclər lazımdır. Ə.Kərimli illərdər gənclər-dən qul kimi istifadə edib. Bu, yolverilməzdirdir. Bu insan onlarla gənci partiyadan bezdirib, istifa etmələrinə zəmin yaradıb..."

Cavid Nəbiyev: "Bu günə kimi fəhləlik edib, partiyaya kömək etmişəm. Əməyimi onların heç birinə halal eləmirəm"

Həmin il istefa verən daha bir cəbhəcili Cavid Nəbiyev də bənzər bəyanatla çıxış edib: "AXCP də olduğum müddətə Ə.Kərimlini hər zaman destekləmişəm. Amma son zamanlar partiyada gördükərim məni

oradan uzaqlaşdırdı. Dəfələrlə Ə.Kərimliyə görə döyülmüşəm, cərimələnmişəm. Bunun müqabilində isə heç zaman partiyadan dəstək görmədim. Bir insan belə mənim problemlərimlə, həyatımla maraqlanmadı. Bu gün məni xəyanətdə suçlayanlara demək istəyirəm ki, mən təmsil olunduğum partiyaya heç vaxt xəyanət etməmişəm. Elə adamlar mənim ünvanıma mesaj göndərirlər ki, halbuki mən orda olanda, heç onların izi-tozu da yox idi. Bu gənə kimi fəhləlik edib, partiyaya kömək etmişəm. Əməyimi onların heç birinə halal eləmirəm".

Vilayət Muxtarov: "Əli Kərimli özü bilə-bilə bizi güclə meydənlərə göndərib, sonra da tutdururdu"

AXCP-nin Suraxanı payon təşkilatındaki "Hövəsan-2" dayaq dəstəsinin istefa verən üzvü Vilayət Muxtarov isə deyib ki, Ə.Kərimli ölkədə demokratiya axtarır, amma partiyasından xəbəri yoxdur: "Ənənə, bir get partiyadaxili proseslərə bax, sonra bu cü bəyanatlar səsləndir. Özü bilə-bilə bizi güclə meydənlərə göndərib, sonra da tutdururdu. Zorla "Azadlıq" qəzetinə abuna edib, ayda 10 manatımızı alırdılar. Amma bizə konkret demirdilər ki, qəzətə yığıraq. Deyirdilər ki, qəzətimizi dövlət cəriməleyib, ona görə də kömək etmək lazımdır. Digər bir tərəfdən də, indi Ə.Kərimlinin ətrafında özü kimi bir neçəsi var ki, bize satqın deyir. Biz satqın deyilik, biz satqınlara qarşı çıxanlarıq. Özlərinə sığortalaşmaqdən öteri min bir yalana əl atanların, ümumiyyətlə, siyaset adından, partiya adından danışmağa haqları yoxdur".

2017-ci ildə isə, AXCP-nin Nərimanov şöbəsindən Aslan Həmidli, eləcə də, Bine-qədi şöbəsinin üzvü Adəm İbrahim təşkilat sıralarından gedərək, Ə.Kərimliyə qarşı ən ağır ittihamlar irəli sürüblər. Belə bir vəziyyət 2018-ci ildə və hazırda davam edir. Bu baxımdan, fəal cəbhəcili olmuş Namiq Sadıqlının da ittihamları, istefa verməyinin səbəbləri eynilik təşkil edir. Onun bəyanatı və or-

taya qoymuş faktlar da bu cür qənaətə gelməyə kifayət qədər zəmin yaratmaqdadır.

Bələliklə, ictimai rey daha bir ifşanın da şahidi olmaqdadır ki, son vaxtlar sosial şəbəkələrdə partiya sıralarına, guya onlara, yüzlərə adamın qoşulduğunu iddia edən Ə.Kərimli ele öz partiyadaşları, daha dəqiq desək, artıq istefaya getmiş sahib cəbhəciliər tərəfindən keskin şəkildə hədəfa alınmaqdır, yalanları üzə çıxmışdır. Fakt budur ki, partiya sıralarını tərk edənlər, ona qoşulanların sayını dəfələrlə üstləyir.

Namiq Sadıqlı: "Bu addımı əvvəldən atmışdım, bəlkə düzələr deyə gözləyirdim"

Yeri gəlmışken, N.Sadıqlı "Facebook"da profilində AXCP ilə yollarının ayrıldığını bəyan edərək, daha əsaslı isbatları ortaya çıxaraq dərhal Ə.Kərimlinin söyüş maşının - trolların hədəfinə tuş gəlib. Halbuki bər zamanlar onun özü de həmin şəxslərle yaxından tanış olub. Lakin görünündüyü kimi, nə Ə.Kərimli, nə də onun söyüş maşının tərkibinə daxil olan trollar üçün müqəddəs heç nə qalmayıb. "Bizdən deyilsənse, düşmənimizsən" tipli mənəviyyatsızlıq principini işə salan trollar Sadıqlıya qarşı olmanın söyüşlər, həqarətlər, təhqiqətlər yağıdırılar. Halbuki demokratiya, ədalət, insan haqq və hüquqlarından, konstitusiyada sərbəst toplaşmaq, düşünmək və s. azadlıqlardan dəm vuran Ə.Kərimli və s. cəbhəciliər bu dəfa bolşeviksayağı hücumları ilə, nece deyərlər, hansı yuvanın quşları olduqlarını təsdiq ediblər. Bu, AXCP-nin hele də küçə müxalifətçiliyi, bolşevizm şakərindən qalmadığının da bariz göstəricisidir.

Bələliklə, N.Sadıqlının fikirlərinə bir dəha diqqət yetirək. SİTAT: "Dostlar, çox düşündürdən sonra Ə.Kərimlinin özəl, şəxsi partiyasından istefa addımını atdım. Bir neçə səbəbli yazacam ki, cəbhəde qalan hörmətimi saxlayan və dəyər verdiyim kifayət qədər cəbhəcili dostlarım məndən inciməsinlər. Əksinə, bu addımı əvvəldən atmışdım, bəlkə düzələr deyə, gözləyirdim. Səbəbli, en azı 12 bənddən istəfərəm".

Partiya üzvü dəha sonra AXCP-dən çıxmə səbəbinin 12 bənd olaraq sıralayıb:

1. Siyasi rəqiblərinə qarşı öz əlaltıları vəsitəsilə iyrənc söyüslü kampaniya apardığını qəbul edə bilmədiyim üçün

2. Azad, fərqli düşüncəli, onu tərifləmə-

yen ve tənqid edənlərə hücum etdiyi üçün

3. Özündə güc tapıb son hebs edilən, hakimiyyəti sərt tənqid edən "siyasi mehbəs" (dirnəqlər bizimdir - red.) Elvin Isayevə nəinki dəstək, əksinə, ona dəstək verən üzvlərə trol hücumu etdirdiyi üçün

4. Özünü "demokrat lider" adlandırb, əksinə, diktatorluğa daha çox meyil göstərdiyi üçün

5. Neçə illərdir 50-dən çox pariya sədrindən heç birinin adını çəkərək, birləşmə çağırımadığı üçün

6. Neçə illərdir hakimiyyəti dəyişmək deyil, yalnız ana müxalifet kürsüsünü qoruyub-saxlaşdırıb, təkəbbürlükdən el çəkmədiyi üçün

7. Hər üç aydan bir 2 saatlıq mitinq keçirməklə işini bitmiş hesab etmək, partiyadaşlarını günahsız yerə həbsxanalara doldurmaqla özüne müəyyən dividend qazanmağı xoşladıgı üçün

8. Şəxsinə yazdığını məktublarımı oxuyaraq, cavab verməməklə hörmətsizlik etdiyini gördüğüm üçün

9. Yeni nefəs, yeni siyasi simalar ortaya çıxan kimi onlara qarşı "hakimiyyətə işləyir-sən" damgası vurmaq, cəmiyyətdə gözən salmaq üçün sosial şəbəkələr üzərindən min cür qarayaxmalar hazırladığı üçün

10. Dilde demokratiyadan danışan bu şəxs "mənim yanında deyilsənse, bizdən deyilsən" deməkələ yalnız tərifləri qəbul edib, onları agent adlandırdığı üçün

11. "Elçi TV youtube kanalı" vasitəsilə Ə.Kərimliyle yanaşı, digər siyasi xadimlərin video çıxışlarını yayınladığımı həzm edə bilmədiyim üçün

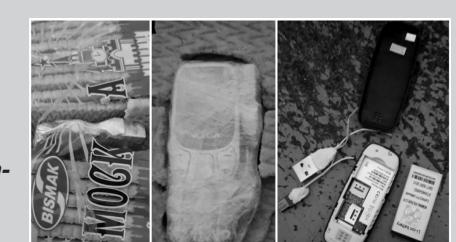
12. Daha ne yazım, dostlar, çox gözledim ki, özünü lider kimi cəmiyyətə məcburi sırmacıq istəyən bu partiya sədrini bəlkə düzələr, belə hakimiyyətə gəlmək üçün siyasi mübarizə adamlarıyla isti münasibətlər qurub birləşməye başlayar, əksinə, yanıldığımı təmamilə hiss elədiyim üçün istəfəverdim.

Yekunda görünündüyü kimi, istər baş vərən qarışdırma və istefalar, istər də yuxarıda bəhs edilən istefa bəyanatları və sərt ifadələr AXCP sədrini Ə.Kərimlinin gerçək sırasını bir daha cəmiyyətə nümayiş etdirir. Bilinən həm də odur ki, bu ünsürün sədrlilik etdiyi siyasi təşkilatda yaratdığı dözləməz mühit onun ətrafında qalan üç-bəş üzvün də, qısa zaman ərzində, partiyadan getməsinə şərtləndirir və reallaşdırır.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

İstintaq təcridxanasına mobil telefon keçirilməsinin qarşısı alınıb

Penitensiər Xidmətin əməliyyat aparatının həyata keçirdiyi əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsinde Bakı İstintaq Təcridxanasına mobil telefon aparatı keçirilməsi cəhdinin qarşısı alınıb.

Xidmətin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən AZERTAC-a bildirilər ki, Cinayet Məcəlləsinin 126.2.4-cü və 228.4-cü maddələrinə əsasən təqsirli bilinər yeddi il müd-dətindən azadlıqlan məhrum edilmiş məhkum Zərbəliyev Məhəmmədli Rövşən oğluna xalası oğlu Laçın rayon sakını Fehruzlu Xalıq Natıq oğlu tərəfindən getirilmiş sovqata baxış keçirilib. Baxış zamanı "Bismak Moskva" sözleri yazılış peçənenin içərisində xüsusi üsulla gizlədilmiş sellofan bükülüdə bir ədəd "Nokia" markalı mobil telefon aparatı və bir elektrik qidalandırıcısı aşkarlanıb. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

10 sentyabr 2019-cu il

Qaragüruhçu müxalifətin hər seçkilər ərefəsində müxtəlif bəhanələr gətirərək, siyasi oyunbazlıqlara yol vermələri, ilk növbədə, belə düşünməyə əsas verir ki, onların elektoratları yox səviyyəsindədir və sosial bazaları get-gedə daha da azalır. O cümlədən, Azərbaycan xalqının onlara heç bir inamı və etibarı yoxdur. Məhz qarşidan gələn bələdiyyə seçkilərində də radikal müxalifət təmsilçiləri yenidən öz köhnə amplularından çıxış edərək, bənzer və köhnə təfəkkür-lərinə yönəlmış düşüncələrini bölüşürər. Bu bərədə qəzeti-mizə açıqlama verən millet vəkilləri, onu da qeyd ediblər ki, Azərbaycan xalqının mütləq əksəriyyəti Cənab Prezidentin siyasetini dəstəkləyir və Yeni Azərbaycan Partiyasına böyük rəğbətlə yanaşırlar.

Millet vəkili Cavid Osmanov: “Müxalifətin elektoratı olmadığından, Azərbaycan xalqı tərəfindən dəstəklənmədiklərindən, seçkilər ərefəsində şər-böhtən kampaniyasına başlayırlar, nəticədə, seçkilərdən imtina edirlər”

“Bildiyimiz kimi, bu il növbəti siyasi kampaniya baş tutacaq, dekabr ayında Azərbaycanda bələdiyyə seçkiləri keçiriləcək. Biz hər seçki ərefəsində görürük ki, radikal müxalifə yalan və böhtənlərlə dolu çıxışlar edirlər”. Söyügedən fikirləri Milli Məclisin deputati Cavid Osmanov deyib. Onun sözlerinə görə, nəticədə, seçkilər ərefəsində onların elektoratları olmadığından seçkiləri boykot etməyə çalışırlar, seçkilərdə iştirak etmirlər: “Bu, ilk olaraq, ondan irəli gəlir ki, Azərbaycan xalqının mütləq əksəriyyəti Cənab Prezidentin siyasetini dəstek-

Aydın Hüseynov: “Onlar yaxşı bilirlər ki, seçkilərdə iştirak etsələr belə, heç bir uğur qazana bilməyəcəklər”

“Bir var konstruktiv müxalifət, bir də var qaragüruhçu, dağıdıcı müxalifət - Azərbaycanın milli dövlətçiliyinə, ölkənin milli maraqlarına daban-dabana zidd olan müxalifət. Təessüf ki, bu gün feallaşan müxalifət, məhz belə bir müxalifət”. Bu fikirləri isə Milli Məclisin deputati Aydın Hüseynov qeyd edib.

Nəsimi rayonunda narkotik vasitələrin satışı ilə məşğul olan şəxs tutulub

Narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi və malqi-satçısı ilə məşğul olan, əvvəller məhkum edilmiş paytaxt sakini İlkin Yusufov Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin 20-ci polis bölməsinin əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilər ki, şəxsi axtarış zamanı ondan 0,318 qram heroin aşkar edilərək götürüllər. Əməliyyat tədbirlərinin davamı olaraq İ.Yusufovun Nəsimi rayonu ərazisində yaşadığı evə baxış zamanı oradan 104,815 qram heroin və 5,292 qram metamfetamin aşkarlanaraq götürüllər. Araşdırma zamanı müəyyən edilib ki, saxlanılan şəxs narkotik vasitələri satış məqsədilə əldə edərək özündə saxlayıb.

Avtomobildə gizlədilən telefonlar aşkarlanıb

Gömrükçüler avtomobilde gizlədilən telefonlar aşkarlayıblar. Dövlət Gömrük Komitəsinin (DGK) Mətbuat və İctimaiyyət Əlaqələr İdarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Qərb Ərazi Baş Gömrük İdarəsinin Əməliyyat və Tehqiqat İdarəsinə daxil olan məlumat əsasında “Qırmızı Körpü” gömrük postunda Gürcüstandan “Opel Vectra” markalı avtomobil ilə gələn Azərbaycan vətəndaşı saxlanılıb. Vətəndaş idare etdiyi nəqliyyat vəsitiesində gömrük nezaretindən gizlədilən və bəyan edilməyən hər hansı predmetin olmadığını bildirsə də, nəqliyyat vasitəsinin gizli saxlanc yerindən beş ədəd “Mİ A3” markalı mobil telefon aşkarlanıb. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Sabirabadda iki nəfər qarayara xəstəliyinə yoluxub

Sabirabad Mərkəzi Rayon Xəstəxanasına (MRX) 2 rayon sakini (34 və 26 yaşlarında kişi) getirilib. Həkimlər onlara qarayara diaqnozu qoyublar. Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, hazırda Sabirabad MRX-nin infeksiyon şöbəsində müalicə alan xəstələrin vəziyyəti orta-agır kimi qiymətləndirilir. Faktla bağlı Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi məlumatlandırılıb. Artıq araşdırılmalara başlanılıb.

Həya və abırdan uzaq olan manyaklar

RƏFIQƏ

Qəribə bir mühit yaranıb dağıdıcı müxalif döşərgədə hər kəs özünü “əsl müxalifçi” hesab edir. Gülünc iddiadır. Gülünc olmaqla yanaşı, əsl manyaklıqdır. Çünkü Azərbaycanda olan müxalifət kimisi heç dünyaya gəlməyib. Sual olunsa ki, bu müxalifət bu 26 il-də nəyi edib, nə dəyişib? Özüna hörmət edən kəs deyər ki, vəllah, həmin müxalifəti necə görəməsəmə, eləcə də qalib.

Sual edəndə ki, nəye görə belə düşünürsen? Cavab verər ki, müxalifət, əslində, müxalifət olduğundan üzübeni həmin təxəyyülə, həmin təfəkkürə və həmin təsəvvürü malik olan primitiv siyasi dairədir. Bəli, budur, primitiv siyasi dairə, “atalı”-“analı” olan gülünc, primitiv daire. Anlamıclar ki, bu primitiv daire ətən zaman kəsimində “əriyərək”, yoxa çıxmaga başlayıb. Yəni “var olduğunu” deyənlər, indi yox olmamaq üçün də özlərində güc tapa bilirlər. Xüsusilə, dağıdıcı müxalifətin əsası iki qanadı olan Müsavat və AXCP-də qarşıdurmaların yaşanması da, təbii ki, səbəbsiz deyil. Bir məntiq işə, acı sonluqdan qaćmağın mümkünsüzlüyü özündə ehtiva etmiş olur. Müxalif döşərgəsində “müxalifətiyəm” iddiasında olanlar, bir-birini də eşitmər. Bir-birine qarşı kar olmaq - kor olmaq tendensiyalarından, el tutmamaq, salam verməmek kimi amillərdən, “sözünü özün deyib, özün eşidirsən” formasındaki “mən səni eşitmək istəmirəm, sən danişsan da, burada bəzilər kənarı işləyir” formasında oxşar replikalar yekunda alışmaqdə olan barit çölleyi üçün bir kibrit çöpü olurlar.

Məntiq və düşüncə, qavramaq, söz eşidib, kəlmə kəsmək insan üçün normal bir şeydir. Ancaq bu normallığı müxalifət döşərgəsində görmək mümkünsüzdür. Çünkü Ə.Kərimli kimi satqınlıq simvolunun düşüncəsi budur, səs-küy, xarici qüvvələrin qrantlarına görə bütün mənliyini, hər şeyini satmaqla, qabağa keçəcəyini düşünə də, anlamır ki, əslində, səs-küy vasitesi ilə nə qədər uzun yol qət etsə də, bir o qədər də öz sifətini ifşa etmiş olur. Öz abırsızlığı ilə abrina hakim olmasa da, Azərbaycan qanunları öz göstərişlərinə hakimdir və əsla, hansısi siyasi qüvvə üçün “müxalifətiyəm”, müxalifətin “anası” “olması” adlı məfhüm qəbul olunmayıb. Və “müxalifətiyəm” deyən ə. Kərimlilər hansı oyunu çıxaraqlarsa, həmin qanunlar üzərində hansı təhrifləri etməyə çalışacaqlarsa, bax, bu, artıq tam başqa bir söhbətin mövzusudur. O zaman ermeni üfuneti verən Ə.Kərimlinin tüpçəkli üzünə tüpürməyə belə yer qalmayacaq.

Hansısa xarici maraqlı qüvvələr və beynəlxalq teşkilatlar da Ə.Kərimlini necə ki, bu gün alət kimi istifadə edir, yənə də alət kimi o yan-bu yana fırlayıb, ortaya ataraq, öz maraqlarını təmin etməyə çalışacaqlar. Çünkü abrina hakim olmayan müxalifətə - elə Ə.Kərimliyə elə belə de etməlidirlər.

Və Ə.Kərimlinin yanında nökərlik edərək, qəpik-quruşa satılan “badbaxt” müxalifətin funksioneleri məgər anlamıclar ki, acı sonluqdan qaćmaq mümkünsüzdür. Bunu işə, her şeyi yaddaşına köçürən və yalan danişmayan zaman da göstərəcək.

Bu arada Ə.Kərimlini abırsızlığını, siyasi manyaklığını təsdiqləyən bir məqamı xatırlatmaq istərdim. Əbülfəz Elçibəy dəfn olunarkən, onun qardaşı Almurad Əliyev Ə.Kərimlini dəfn mərasimində qovmuşdu. “Rədd ol bura, sənin bu yerə ayaq basmağın günahıdır!” deyən Almurad ağa, elə bununla da, “Yurd” şəfinin payını vermişdi. Ancaq nə faydası, həyəziz ünsürlərdən nə gözlemək olar? Qapıdan qovursan, pəncərədən girirlər. Həysizdə nə ar olur, nə də abır.

İnsan hüquqlarının beynəlxalq standartlarının və ona hörmət prinsipinin formallaşması

Həm regional, həm də universal səviyyədə insan hüquqları sahəsində beynəlxalq hüququn dinamik inkişafı əhatəli hüquq külliyyatının meydana gəlməsini şərtləndirmişdir. Belə ki, insan hüquqları haqqında yüzə yaxın beynəlxalq Konvensiya qəbul olunmuşdur ki, onların da böyük əksəriyyəti artıq hüquqi qüvvəyə malikdir. İnsan hüquqları sahəsində normativ bazanın belə əhəmiyyətli inkişafı beynəlxalq ümumi hüququn ayrıca bir istiqamətinin meydana gəlməsi haqqında fikir formallaşdırılmışdır. Bu yeni istiqamət insan hüquqları sahəsində beynəlxalq hüquq kimi nəzərdən keçirilir. İnsan hüquqları haqqında sənədlərə geniş tətbiq olunan və dörd kateqoriyadan müqavilələri fərqləndirən təsnifatı nəzərdən keçirməklə, insan hüquqları sahəsində tənzimləyici sisteminin sərhədləri haqqında təsəvvürlərə malik olmaq mümkündür.

Daşın Qəmbərov yazır: "Birinci, ümumi xarakterli Konvensiyalar. Belə Konvensiyalar, demək olar ki, regional və global səviyyədə qəbul olunmuş bütün insan hüquqlarına aiddirlər. Bu sıradan Konvensiyalara BMT paktını, Avropa və Amerika Konvensiyalarını, Afrika Xartiyasını və s. aid etmək mümkündür.

İkincisi, konkret məsələlər üzrə Konvensiyalar. Bu Konvensiyalar insanın genosid, herbi cinayətlər, insanlığa qarşı cinayətlər, köləlik, insan alveri və s. məsələlərlə bağlı konkret hüquqlarının qorunmasını nəzərdə tutur.

Üçüncüsü, qrupların müdafiəsi haqqında konvensiyalar. Belə Konvensiyalar ayrı-ayrı qrupların tələbatlarına uyğunlaşdırılır. Belə qruplar qismində qəqinərlər, miqrantlar, qadınlar, uşaqlar, əsir düşmüşlər və s. nəzərdən keçirilə bilər.

Dördüncüsü, irqi, cinsi əlametlərə görə, həmçinin, təhsil, əmək və məşğulluq sahələrində diskriminasiyaya aid olan konvensiyalar.

Yuxarıda qeyd etdiylerimizdən başqa, beynəlxalq hüququn insan hüquqları sahəsində bir sıra normalar bütün beynəlxalq ictimaiyyət üçün məcburi olan imperativ normalar kimi nəzərdən keçirilir. Eyni və ya oxşar xarakterli beynəlxalq hüquq normaları ilə əvəz olunmadığı halda, bu normalardan imtinaya yol verilmir.

Beynəlxalq ümumi hüquqda insan hüquqlarının tənzimlənməsinin genişməyəsi da Beynəlxalq İnsan Hüquqları Kodeksinin meydana gəlməsindən xəbər verir. Beynəlxalq Kodeksdə tənzimləyici normaların mahiyyətindən çıxış edərək, aşağıdakı bölmələri fərqləndirmək olar:

- ümumi deklarasiyadan ibarət olan preamble;

- BMT paktları və ümumi xarakterli regional Konvensiyaların ibarət olan ümumi hissə;

-çoxsaylı müfəssəl müqavilələrdən ibarət olan xüsusi hissə.

Qeyd etdiylerimizdən başqa, insan hüquqları sahəsində geniş "yumşaq hüquq"un təsvirini nəzərdən keçirmək olar. Bu, qətnamələr, tövsiyələr, davranış kodeksləri, minimal standart qaydalar, rəhbər prinsiplər və s. kimi sənədlərdə ifadə olunur. Qeyd edək ki, bu sənədlər məcburi xarakter daşımlırlar. Əksər hallarda insan

hüquqları sahəsində siyasetin rəhbər prinsiplərini ifadə edirlər. Bununla yanaşı, onlar, həmçinin, müxtəlif funksiyaları yerinə yetirirlər. Beşən isə, bu sənədlər əsl normativ-hüquqi əsasların yaranması istiqamətində ilkin addım kimi nəzərdən keçirilir. Bu, ondan xəber verir ki, "yumşaq hüquq" təşkil edən sənədlərin əhəmiyyətini azaltmaq olmaz."

Müəllifin fikrincə, müasir dünya dövlətlərinin eksəriyyəti özlərinin milli qanunvericilik aktlarına insan hüquqlarının qorunması ilə bağlı müddəalar daxil etmişlər. Qeyd edək ki, "insan hüquqlarının beynəlxalq standartları" ifadəsi, ilk dəfə 1948-ci ildə qəbul olunmuş Ümumdünya İnsan Hüquqları Deklarasiyasında işlədilmişdir.

İnsan hüquqları sahəsində beynəlxalq standartların yaradılması tarixi BMT-nin İnformasiya Departamenti tərəfindən insan hüquqları üzrə beynəlxalq hüquq üçün baza rolunu oynayan müüm sənədlərin sadalanması yolu ilə ifadə olunur. Yəni buradan belə nəticə çıxarmaq olar ki, insan hüquqlarının beynəlxalq standartları bu sahə üzrə beynəlxalq sənədlərin qəbul olunması yolu ilə formallaşır. İnsan hüquq və azadlıqlarına dair bir sira əsas sənədlər artıq yuxarıda qeyd edilmişdir. Məhz bu sənədlər normativ standartların əsasını təşkil edirlər. Ayrı-ayrı dövlətlər müvafiq sənədlərdən irəli gelən müddəaları özlərinin milli hüquq sistemlərində tətbiq etməklə, insan hüquqlarının beynəlxalq standartlarını qəbul etmiş olurlar.

Qeyd edək ki, insan hüquqlarının beynəlxalq standartlarının yaradılması prosesində istinad olunan xüsusi kriteriyalar mövcuddurlar və bu kriteriyalar BMT BA-nın 1986-ci ilin dekabrında qəbul olunmuş insan hüquqları sahəsində beynəlxalq standartların yaradılması adlı Qətnaməsində əksini tapmışdır. Bu kriteriyalar aşağıdakı vacib məqamlara əsaslanırlar:

- standartlar mövcud beynəlxalq hüquq normallarına uyğun olmalıdır;

- hüquq və öhdəlikləri müəyyənləşdirməyə imkan verəcək qədər dəqiq və aydın olmalıdır.

- səmərəli implementasiya mexanizmilərinə malik olmalıdır;

- beynəlxalq ictimaiyyətin diq-

ötüni cəlb etməlidirlər və dəstəyi ni qazanmalıdır;

-Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-ci il 11 yanvar tarixli Sərəncamına əsasən, 2016-ci ilin Azərbaycanda "Multikulturalizm İli" elan edilmesi ilə əlaqədar olaraq, multikulturalizm ənənələrinin qorunub-saxlanması, daha da inkişaf etdirilməsi və geniş təbliğ olunması məqsədi ilə qeyri-hökumət təşkilatları və icmalar da cəlb edilməklə, ölkə boyu maarifləndirmə tədbirlərinin təşkil edilməsi;

-mətbuatda insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinə, milli vətənpərvərlik ruhunun yüksəlməsinə, fikir plüralizminin, toleranstlığın və multikulturalizmin inkişafına xidmət edən yazırlara geniş yer verilməsi, eyni zamanda, peşəkarlığın və peşə etikasının davamlı olaraq, artırılması məqsədilə kütləvi inforrnasiya vəsítələrinin nümayəndələri üçün maarifləndirmə seminarlarının təşkil edilməsi;

-Azərbaycan Respublikası tərəfindən 2007-ci il 6 fevral tarixinde imzalanmış BMT-nin "Bütün şəxslərin zorakı itkin düşməldən müdafiəsi üzrə Beynəlxalq Konvensiya"nın ratifikasiyasının sürətləndirilməsi;

-Azərbaycan Respublika tərəfindən 2008-ci il 17 noyabr tarixində imzalanmış "Uşaqların cinsi istismardan və cinsi zoraklıqlardan müdafiəsi haqqında" Avropa Şurası Konvensiyasının ratifikasiyası prosesinin sürətləndirilməsi;

-BMT-nin Uşaq Hüquqları Konvensiyasının şikayetlərinin vərilməsi mexanizmili ilə bağlı III Fakültativ Protokolunun imzalanması və ratifikasiya edilməsi;

-Rəqabet Məcəlləsinin qəbul edilməsinin sürətləndirilməsi;

- "Reproduktiv sağlamlıq haqqında" qanunun qəbul edilməsinin sürətləndirilməsi;

-Sosial yönümlü bazar iqtisadiyyatının inkişafında mühüm rol olan azad sahibkarlığın inkişafına real təminatlar verilməsi və münbət biznes mühitinin yaradılması məqsədilə orta və kiçik sahibkarlıq subyektlərinə gömrük və vergi güzəştərlərinin tətbiq edilməsi, inhisarlılığı, haqsız rəqabətə və korrupsiyaya qarşı mübarizənin və nəzarətin gücləndirilməsi, bu tələbləri pozan şəxslərin məsuliyyətə cəlb edilməsi;

-böhran əleyhinə programın və tədbirlərin icrası üzrə görülmüş tədbirlər və əldə edilmiş nəticələrlə bağlı əhali arasında izahat, məlumatlandırma və maarifləndirmə işinin aparılması;

- vətəndaşların müəyyən olunmuş vaxtda qəbulunu aparmayan, onların müraciətlərinə, erizə və şikayətlərinə vaxtında baxılmasını təmin etməyən, haqlı tələblərinin həlli üzrə tədbirlər görməyən, laqeydlik və bigənəlik hallarına yol verən vəzifəli şəxslər barədə intizam cəzalarının sərtləşdirilməsi;

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vəsítələrinin Inkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vəsítələrinin Inkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

-icra strukturlarının vəzifəli şəxsləri tərəfindən yerlərdə əhali ilə mütəmadi görüşlərin təşkili, "açıq mikrofon" təcrübəsinin genişləndirilməsi;

-əhalinin qayğıya ehtiyacı olan müxtəlif qrupların sosial təminatının gücləndirilməsinə xidmət edən dövlət strategiyalarının, plan və programlarının, həmçinin, saziş qurumlarına və başqa beynəlxalq təşkilatlara dövlət hesabatlarının hazırlanması prosesine vətəndaş cəmiyyəti təsisatlarının, habelə, müvafiq istiqamətlər üzrə maraqlı tərəflərin nümayəndələri de cəlb edilməklə, ictimai dinişmələrin və müzakirələrin keçirilməsi;

-hüquq pozuntularının və məmər özbaşınalığının qarşısının alınmasında əhəmiyyəti, həmçinin, aztəminatlı vətəndaşların imkanları nəzərə alınmaqla, Bakıda və respublikanın şəhər və rayon mərkəzlərində dövlət büdcəsinən maliyyələşən və ödənişsiz xidmət göstərən hüquq məsləhətxanalarının yaradılması;

-müraciət etmək hüququnun səmərəli təmini məqsədilə yaradılmış regional elektron müraciət terminalları şəbəkəsinin genişləndirilməsi, onlardan istifadənin təşviqi məqsədilə Rabitə və Yüksek Texnologiyalar Nazirliyi ilə birgə yerlərdə treninglərin keçirilməsi;

- ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində ödənişli formada təhsil alan və təhsil haqqını ödəmək üçün maddi imkanı olmayan ümumi səbəbdən I və II qrup əlliliyi olan şəxslərin özürinin, habelə, I qrup əlliliyi olan şəxslərin övladlarının təhsil haqqı ödənişlərindən azad edilməsi.

kası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə birgə monitoringlərin aparılması;

-döyüş (cəbhə) bölgəsində düşmən qüvvələrinin açlığı atış nəticəsində həlak olan, yaralanın, travma və ya kontuziya alan mülki şəxslər (və ya onların ailələri) üçün müavinət, yaşış evlərinə və əkin sahələrinə dəyən ziyanə görə kompensasiyanın müəyyən edilməsi, ünvanlı dövlət sosial yardımının təyini zamanı istifadəsi mümkün olmayan torpaqların nəzərə alınmaması;

- ana və uşaq ölümünün, həbele, qüsurlu uşaqların dünyaya gəlməsinin qarşısının alınması məqsədilə hamilə qadınlar üçün patronaj xidmətinin geniş yayılması;

- orta məktəblərdə təhsilin keyfiyyətinə nəzarət, uşaqlara qarşı zoraklıqlı hallarının, müəllimləşər münasibətlərinin ictimai monitoringi, islahatların həyata keçirilməsi məqsədi ilə Təhsil Nazirliyi yanında ictimai Şuranın yaradılması və psixoloqların fəaliyyətinin gücləndirilməsi;

- ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində ödənişli formada təhsil alan və təhsil haqqını ödəmək üçün maddi imkanı olmayan ümumi səbəbdən I və II qrup əlliliyi olan şəxslərin özürinin, habelə, I qrup əlliliyi olan şəxslərin övladlarının təhsil haqqı ödənişlərindən azad edilməsi.

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

İspaniyanın tanınmış müğənnisi vəfat edib

70 milyondan çox albomu satılan İspaniyanın dünəcə yaca məşhur müğənnisi Kamilo Sesto 72 yaşında dünyasını dəyişib. AZERTAC xarici KİV-lərə istinadla xəbər verir ki, bu barədə sənətçinin sosial media hesabında açıqlama verilib. Yerli "TVE" televiziyasının məlumatına görə, sənətçi Madriddəki xəstəxanada ürəktutmasından vəfat edib. Qeyd edək ki, 1960-ci ildən tanınmağa başlayan Kamilo Sesto 1971-ci ildə işq üzü görən ilk albomu ile məşhurlaşıb. Sesto ingilis, alman, yapon və digər dillərdə də mahni ifa edib.

Həkim: "Gün ərzində ən azı 45 dəqiqə-1 saat gəzinti vacibdir"

Gənclərin böyük eksəriyə yeti idmana zaman ayırsa da onlar arasında ürək xəstəliklərindən eziyyət çəkenlərin sayı az deyil. İdman dedikde ağlımiza hansısa qapalı idman zalı gəlir. Əslində isə bu, heç də sağlam üsul deyil. Daha yaxşı olardı ki, insanlar açıq havada qəçmə, müxtəlif idman hərəkətləri etməyə üstünlük versinlər. AZERTAC xəbər verir ki, bu sözləri Respublika Müalicəvi Diaqnostika Mərkəzinin ürək-damar cərrahı Anar Əmrəhədov deyib. Cərrahın sözlərinə görə, gün ərzində ən azı 45 dəqiqə-1 saat gəzinti vacibdir: "Həmişə vurğulayıraq ki, sürətli qəçməq lazımdır. Çünkü yarız tərzinə bənzəyən idman növləri stress əmələ getirir. Mütəxəssisler ona görə də bunu tövsiyə etmirlər. Yaxşı olardı ki, insanlar hər gün təmiz havada gəzsin, bir-biri ilə səhbət etsinlər."

Həddən artıq yağlı qidalara orqanizmdə ağır maddələr əmələ gətirir

Düzgün qidalanmaq, organizme zərər verən məhsullardan uzaq olmaq sağlamlığın əsas şərtlərindən biri sayılır. Qəbul edilən qidalarda tərkibi nə çok yağılı, nə də çok duzu olmalıdır.

AZERTAC xəbər verir ki, həkim-diyetoloq Ləman Süleymanova bu barədə deyib: "Bisirilən qidalara aşırı dərəcədə yağı əlavə etmək düzgün deyil, çünkü onların reaksiyasiından organizmdə ağır maddələr əmələ gəlir. Xüsusile arterial təzyiqi yüksək olanlara, ürək-damar xəstəliyindən eziyyət çəkenlərə belə qidalara mənfi təsir edir. Yağın çoxluğu həzm prosesini ləngidir və şəkərli diabet xəstələri üçün həyatı təhlükəyə səbəb ola bilər".

Tez-tez yemək, yağılı yemeklərlə bərabər qazlı sular içmək tamamilə yanlışdır. Süfrədə yağılı yemeklərlə yanaşı, mütləq həzmə rəhatlıq getirən göyərti və ağıarti məhsulları da olmalıdır. Ağır yeməklərdən əvvəl yüngül qida və salatlar qəbul edilmelidir.

Həkim-diyetoloğun dediyinə görə, sağlamlığı qorumaq üçün bəzi məqamlara diqqət yetirmək lazımdır: "Şüyud, cəfəri, darcın cubuqları, az miqdarda zəncəfil, xiyari xırda-xırda doğrayıb yeməklərə əlavə etmək məsləhətdir. Evdə hazırlanın detoks çayı axşam yeməyindən əvvəl də istifadə olunması faydalıdır, yeməkdən sonra isə detoks çayın dəmləmə variantını qəbul etmək olar. Onun qəbulu yağılı qidaların tərkibindəki xolesterinin organizmdən xaric olunmasını təmin edir". Yeməkdən dərhal sonra meyvə qəbul etmək də tövsiyə edilmir. Qidanın asan və rahat həzmi üçün yeməkdən yarı saat sonra bitki çayı içmək məsləhət görülür.

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Riyaziyyat ixtisası üzrə II kurs tələbəsi Babayev Neman Mehəmməd oğlunun adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ses

Son sahifə

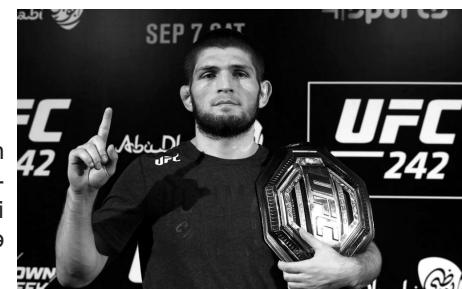
10 sentyabr

Həbib Nurməhəmmədov UFC reytingində birinci olmaq istəyir

Qarışq döyüş növləri (MMA) üzrə ən güclü idmançılarından hesab edilən rusiyalı Həbib Nurməhəmmədov özünü kəşf etməyənən asılı olmayaq UFC reytingində birinci görmək istəyir. TASS agentliyi xəbər verir ki, idmançının bu barədə fikirləri UFC-nin saytında yer alıb.

H.Nurməhəmmədov sentyabrın 7-də Abu-Dabi şəhərində amərikalı Dastin Porye ilə görüşdə qalib gələrək dünya çempionu kəmərini müdafiə edib. O, üçüncü raunda rəqibini boğucu fəndlə möglüb edib və yüngül çəki dərəcəsində UFC çempionu titulunu qoruyub.

Rusiyalı idmançı öten ilin aprelində amerikalı El Yakuinta ilə döyüşdə çempion kəmərini qazanıb və həmin vaxtdan kəməri özündə saxlayır. Öten ilin oktyabrında H.Nurməhəmmədov irlandiyalı Konor Makreqora da qalib gələrək çempion adını müdafiə edib. Döyüşdən sonra her iki komandanın üzvləri arasında kültəvi dava düşüb. Yanvarın 29-da Nevada ştatının atletika komissiyası irlandiyalı döyüşçünü 50 min dollar məbləğində cərimələyib və altı ay müddətində yarışlardan diskvalifikasiya edib. Rusiyalı döyüşçü isə doqquz ay müddətində UFC yarışlarından kənarlaşdırılırlaraq 500 min dollar məbləğində cərimələnib. Otuz yaşlı H.Nurməhəmmədov peşəkar rinqdə keçirdiyi 28 döyüşün hamisini qələbə ilə başa vurub.

"Mançester Siti" son doqquz ildə transferə 1 milyard avrodan çox pul xərcləyib!

İngiltərin "Mançester Siti" futbol komandası 2010-cu ildən bəri transferə 1 milyard avrodan çox vəsait xərcləyən ilk klub olub. TASS informasiya agentliyi xəbər verir ki, bu barədə Beynəlxalq İdman Araşdırma Mərkəzi ("CIES Football Observatory") açıqlamasında bildirib.

Qurumun açıqlamasına görə, Mançester təmsilçisi 1,014 milyard avro pul xərcləyib. İkinci yerdə Fransanın "Paris Sen-Jermen" komandası (913 milyon avro), üçüncü pillədə isə İspaniyanın "Real Madrid" (903 milyon avro) klubu qərarlaşdırıb. Digər pillələrdə isə müvafiq olaraq İngiltərin "Mançester Yunayted" (751), İtaliyanın "Juventus" (719), İspaniyanın "Barselona" (697), İngiltərin "Liverpul" (639), İngiltərin "Çelsi" (561), İspaniyanın "Atletiko Madrid" (550) və İngiltərin "Arsenal" (498) klubları yer alıblar. "CIES Football Observatory" 2005-ci ildə yaradılıb. Təşkilatın mənzil-qərargahı İsvəçənin Nevşətəl şəhərində yerləşir. Mərkəz futbolda statistik göstəricilərin hesablanması işinə baxır və Beynəlxalq Futbol Assosiasiyaları Federasiyası (FIFA) tərəfindən tam dəstəklənir.

Ramos Kasilyasın rekordunu təkararlayıb

İspaniya millisinin kapitanı Sergio Ramos yiğmanın sabiq qapıçısı iker Kasilyasın rekordunu təkararlayıb. 33 yaşlı müdafiəçi millinin heyətində kapitan sarığında ən çox oyun keçirən ikinci futbolcu olub. O, Farer adaları ilə matçda Ramos kapitan kimi 167-ci oyununa çıxbı. Bu göstərici ilə oyunçu millinin əfsənəvi qapıçısı iker Kasilyasa çatıb. 2016-ci ildə milli karyerasını başa vuran Kasilyas da yiğmada 167 oyun keçirib. Qeyd edək ki, Sergio Ramos 2005-ci ildə İspaniya millisinin uğurları üçün çalışır.

"Barselona"nın futbolcusu millidə zədələndi

Fransa yiğması və "Barselona"nın futbolcusu Samuel Umtiti zədələnib. Qol.az xəbər verir ki, Avro-2020-nin seçmə mərhələ oyunları üçün milliye dəvət olunan futbolçu Albaniyaya qarşı matçdan öncəki məşq zamanı zədə alıb. Buna görə də o, Fransa yiğmasının albanlara 4:1 hesabıyla qalib gəldiyi qarşılaşmadada forma geyinməyib. Fransa yiğması sentyabrın 10-da doğma meydanda Andorra ilə üz-üzə gələcək. Umtitinin həmin qarşılaşmadada da iştirakı sual altındadır.

Bokşumuz dünya çempionatına qələbə ilə başlayıb

Sentyabrın 9-da Yekaterinburqda boks üzrə dünya çempionatına start verilib. Belə ki, çempionatın birinci günündə yarışa 1/32 final mərhələsindən başlayan idmançımız Amin Kuşkov (75 kq) Türkmenistan təmsilçisi Nursahat Pazziev 4:1 hesabı ilə möglüb edib. Növbəti mərhələdə idmançımızın rəqibi rusiyalı Qleb Bakşı olacaq. Dünya çempionatında Azərbaycanı 8 idmançı təmsil edir.

Baş redaktor:

Bəhrəz Quliyev

Baş redaktorun müavini:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməye bilər.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyatında çap olunur
Qəzetdə AzəRTAC, SIA və AZADINFORM informasiya agentliyinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600